

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10,630 in
10,349 za inšerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39,011,
Praga-Dunaj 24,797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SCLOVENECE

Poslanstvo Avstrije

Avstrijski kanceler dr. Dollfuss, katerega uporno borbo proti objestnemu hitlerjevstvu in za samostojnost avstrijske države ter za samobitnost avstrijskega naroda smo od prvega začetka zasledovali z nedeljenimi prijateljskimi občutki, ki se je brez vsake propagande, brez vsake demagoške agitacije enodušno postavilo ob stran avstrijske republike in izreklo plebiscit, ki je tudi v tem slučaju »vox populi — vox Dei«, torej božji glas in izraz božje previdnosti, ki dopušča, da izvršujejo narodi posebne misije v zgodovini, ali da kot nepotrebni ali nevredni utonejo v pozabju.

Prešerno bi bilo, če bi hoteli mi sami samovoljno narekovati Previdnosti, kakšna naj bo tista misija, ki naj jo izpolni Avstrija in zaradi katere se mora njena neodvisnost ohraniti. Vendar pa se nam zdi dovoljeno, da skušamo v luči zgodovine in na osnovi nevenljivih naravnih zakonov ugibati o tem poslanstvu, da bi doprineslo k obćemu blagru družine narodov, ki je navse zadnje cilj, proti kateremu mora stremeti življenje slehernega člana velike božje družine narodov.

Stara Avstrija je imela poslanstvo, da nevtralizira ogromno križišče, kjer udarjajo druga ob drugo različne kulturne edine, različni kulturni svetovi: slovanski, germanski, latinski in vzhodnoislaški. Kulturna križišča so kakor izlivni ene reke v drugo, kakor navali dveh morskikh tokov. Ob udarnem pasu se dvignejo peneči valovi, ki vse zmlejejo in zdrobijo. Dokler je stara Avstrija hotela razumeti to svojo zgodovinsko pomirjevalno nalogo, je imela svoj *raison d'être*, kakor hitro pa je odprla zavore na eni — namreč germanski strani in so vdrl v to nevtralnno ozemlje valovi germanstva, kakor hitro je stara Avstrija hotela postati germansko in germanski kulturi podvrženo ozemlje, je njeno poslanstvo izginilo in z njim tudi vsak zgodovinski in recimo odkrito tudi vsak previdnostni razlog za njen nadaljnji obstoj. Božja roka, poslušajoča se visoko moralne obrambne pravice nenemških narodov, je staro Avstrijo izbrisala iz zgodovine.

Zdi se nam, da ima tudi nova, mlada Avstrija, na manjšem ozemlju sicer in v manjšem obsegu, slično nalogo, da nevtralizira s pomočjo še drugih držav, ki so nastale na donavskem političnem prostoru, drveče reke nacionalizmov in gospodarskih imperijalizmov, ki derejo od severa in juga, od vzhoda in zapada proti tej osrednji točki in grozijo, da trčijo skupaj v nezasišlanem zlonu zdvajanih energij, in porušijo pod seboj vse ljudi in blago, narode in kulture, v kaos nebrzdanih gonov, ki so prevladili vse jezove moralnih zakonov.

Če pa je poslanstvo Avstrije takšno, kajti mi ne moremo verjeti, da naj Avstrija ostane samo zaradi tega, da bo azil političnih beguncev ali eldorado podjetnih židovskih kapitalistov, ki naj bi iz dunajske citadele obvladali ves srednje in vzhodno evropski trg, potem postaja vedno bolj uvidevno, da se morajo tako od strani Avstrije same kakor tudi od strani njenih sosed ustvariti nekateri potrebni predpogoji, ki bodo izpolnili tega velikega avstrijskega poslanstva tudi omogočili.

Od Avstrije same se v tem pogledu mora zahtevati, da zapre brezkompromisno vse dohode za kakoršnekoli fašizme, ki se zaganjajo ob nje meje. Sovjetski fašizem, italijanski fašizem, nemški fašizem, za vse mora biti avstrijska meja enako neprepustna. In vsakdo, ki bi s prijateljskimi, nesebičnimi nameni potrkal na avstrijska vrata, mora biti enako dobrodošel gost. To so prvi, osnovni predpogoji za pravilno izgradbo nevtralnosti avstrijskega zemljepisnega in kulturnega ozemlja. A ravno v tem pogledu obstoja še nekaj strahu, da ne bi borba proti sovjetskemu in hitlerjevskemu fašizmu dovolila italijanskemu, da se v pretiranih količinah in obleden v politične harve prefiltrira v Avstrijo in tam zasede sam omizje, okrog katerega bi radi sedeli, po švicarskem zgledu, še drugi prijatelji Avstrije.

Od Avstrije se v nadaljevanju ustvarjanja predpogojev za njeno pomirjevalno poslanstvo v srcu Evrope tudi pričakuje, da bo v svojih mejah brezkompromisno onemogočila potujčevanje nenemških narodnosti, ki jih ima v precejšnji meri ob robu svojih državnih meja in tudi v svoji prestolici. Iz tega bi sledilo, da je baš sedaj prišel čas, da zagotovijo slovenski narodni manjšini, ki je najbolj kompaktna, kakor tudi hrvatski in češki manjšini kulturno avtonomijo z vsemi atributi, ki pod ta pojem spadajo: ljudske in srednje šole v materinem jeziku, učiteljstva, podpiranje ljudskih knjižnic narodnih manjšin, podpiranje njihovih kulturnih društev, nepristansko onoro njihovim gospodarskim organizacijam, skrb za dušno pastirstvo v materinskih. To bi bila posledna pot, kajti previdnostna misija, o kateri govorimo, ni nekaj, kar je nastalo faute de mieux ampak, kar je obstajalo tudi že pred razprtjo s Hitlerjem, a česar avstrijski politiki preje niso tako jasno videli.

Toda tudi države-sosede avstrijske republike imajo pred zgodovino dolžnost, da tega trenutka ne pustijo iti mimo, marveč da z vsemi močmi sopomagajo, da bo Avstrija svoje poslanstvo res mogla nemoteno vršiti v svoje dobro in v blagor nas vseh. Stati ob strani s prekrižanimi rokami in gledati ta boj med Davidom in Goljatom, včasih poploskati, včasih se namrdniti ali pa celo natakati strankarsko-politična očala ter opazovati avstrijsko tragedijo pod temi pokvarjenimi barvami, nato pa se hudovati nad karikaturami, ki zija skozi strankarsko steklo, ni pravilno. Danes nimamo več Sanchezov, ki bi sodobne Don Quichotte ovirali, da se ne bi zaletavali v klerikalne pošasti, kjer jih ni. Danes bi bilo pravilno, da prevzamemo inicijativno mi in da gremo mi na Dunaj, če Dunaj ne pride k nam. Pod »Mi« razumemo sosedne države Avstrije in tudi našo domovino. Zakaj bi sli zapravljati ta veliki zgodovinski

Prvi sadovi pakta štirih

London, 22. jun. tg. »Daily Herald« poroča z debelimi črkami o tem, da je neposredno pričakovati restavracije Otona Habsburga v Avstriji in na Madjarskem. Tudi drugi listi omenjajo to govorico. Zdi se, da ima ta govorica svoj izvor v Rimu. Res prihajajo neprestano povpraševanja radovednežev v londonsko italijansko poslaništvo. Ker se imajo ti restavracijski načrti uresničiti v okvirju pakta štirih velesil, se odgovarja: »Šaj pakt štirih velesil niti še ni ratificiran.« Odgovor iz češkoslovaškega poslaništva je bil mnogo odločnejši in pravi, da ni nič res glede teh načrtov, temveč da gre morda v najboljšem slučaju za poskusni balon iz Rima, da bi se videlo, kako bi druge države na to reagirale, deloma pa, kakor menijo v Pragi, pač največ zato, da ostane ta srednje-evropski problem vedno v razpravi. Dosti ljudi je, da imajo interes pri tem, da spominjajo svet vedno na to, da na bivšem avstro-ogrskem prostoru še ni ustvarjen definitivum.

Seveda so mnogi pariški listi smatrali za potrditev te kombinacije, da češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš jutri odpotuje iz Londona skozi Pariz. Govori se, da bo dr. Beneš v Parizu zelo energično naglasil odpor Male zveze proti takim načrtom. V resnici pa je bilo že prejšnji teden določeno, da odpotuje dr. Beneš iz Londona v petek. Hotel je počakati samo še na kosilo, ki mu ga priredi češkoslovaško častnikarstvo. Pot skozi Pariz si je izbral zato, ker mu ni mnogo za dolga potovanja čez Rokavski zaliv. V Pariz bo prišel v petek ponoči ob 11 in bo v soboto zjutraj nadaljeval pot v Prago.

Iz krogov, ki dobro poznajo bivšo cesarico Cito in njenega sina Otona, se navaja v Londonu, da smatrajo za izključeno, da bi bivša cesarica ravno v tem nevarnem trenutku dopustila, da bi njen sin, ki je zelo poslušen, napravil tak poskus, že zato, ker ni nobenega upanja, da bi na Madjarskem priznali Otona pod sedanjim Gömbösovim režimom.

Na Dunaju ne vedo nič

Dunaj, 22. jun. ž. Merodajni krogi izjavljajo glede restavracije Habsburžanov in avstrijsko-ogrske unije, da jim o tej akciji ni ničesar znanega in da tudi nimajo časa baviti se trenutno s takimi zadevami. Avstrija je sedaj popolnoma zaposlena z borbo za samostojnost in nima časa za druge stvari. Legitimistični krogi pa so zelo optimistični, čeprav priznavajo, da vprašanje vstopitve monarhije še ni aktualno.

Gömbös pojde v Rim

Budimpešta, 22. jun. ž. Madjarski ministrski predsednik Gömbös bo v kratkem odpotoval v Rim. Dan njegovega odhoda iz Budimpešte se bo določil v par dneh. Snoči je italijanski poslanik knez Collona obiskal Gömbösa in z njim dolgo konferiral.

Kaj pravijo Madjari

Sombathely, 22. jun. ž. Snoči je bila tukaj skupščina madjarskih legitimistov, na kateri sta govorila grof Ivan Čekojač in sin pokojnega grofa Alberta Aponya, grof Jurij. Značilno je, da se je na tej konferenci grof Apony izjavil za avstrijsko-madjarsko unijo pod habsburškim žezlom, medtem ko je njegov oče bil tako zvani ekskluzivni legitimist, namreč pristaš restavracije Habsburžanov, toda proti vsaki priključitvi Avstrije. On je svoječasno odkrito izjavil v parlamentu, da je proti temu, da bi madjarski kralj še kdaj sedel v Schönbrunn.

Predlog Male zveze

Pariz, 22. jun. tg. Kakor poroča »L'Oeuvre« iz Londona, so v zadnjih dneh tudi mnogo razpravljali na svetovni gospodarski konferenci o avstrijskem vprašanju. Nasproti zahtevi Nemčije po Anshlusu in načrtu Mussolinija, da bi se Avstrija in Madjarska združila pod pretvezo gospodarske unije, je Mala zveza predlagala, da Avstrija proglasi nevtralnost in da se združi v donavsko carinsko konfederacijo z Madjarsko in Malo zvezo. Foreign Office je v zvezi s temi pogajanjmi podal oficijelno izjavo, da odklanja nemško in italijansko tezo. S tem pa se ni rečeno, da bo Anglija podpirala tezo Male zveze.

Dr. Beneš odklanja

Praga, 22. jun. tg. Češkoslovaško stališče glede načrta za unijo Avstrije z Madjarsko je seveda odločno odklonilo. O sličnih načrtih se govori mnogo, zaenkrat pa ni na tem nič pozitivnega in konkretnega. Takih načrtov, da bi se motil status quo v srednji Evropi, se bo pokazalo še mnogo. Gre za poskusni balon onih krogov, ki bi radi vedeli, kako bo javnost na to reagirala. Države Male

trenutek, ko je pa morda edinstvena prilika, ki se bo težko kdaj povrnila, da na prijateljski način uredimo vprašanje naše narodne manjšine, da si medsebojno izmenjamo trge, da priegnemo Avstrijo v naš miroljubni krog in ji pomagamo zasedati stol, ki je še prazen, a ki ga je praška konferenca Male zveze nalašč za Avstrijo pripravila. Kajti mi venujemo v poslanstvo Avstrije, ki pa bo le tedaj nosilo ime previdnostnega, če bo pripomoglo k temu, da se zvulkanizirano Podonavje pomiri za novo, dolgo dobo pridobitnega in kulturnega dela. H koncu izražamo tudi svoje prepričanje, da naši uradni krogi delijo z nami mnenje, ki smo ga odkrito v interesu naše države povedali. Nikjer namreč se »peccata ommissionis« bolj ne mašujejo, kakor ua težavem polju mednarodne politike.

Habsburški strahovi

Mussolini propagira idejo združitve Avstrije in Madjarske

zveze so seveda proti takemu načrtu in so odkrito ugotovile, da bi poskus realizacije končal še žalostneje kakor načrt Schöber-Curtius. Predvsem bi prišlo do odkritega gospodarskega boja med državami Male zveze na eni ter Madjarsko in Avstrijo na drugi strani. Ta gospodarski boj bi se končal neizogibno s katastrofo slabjega. Zato noben seriozni politik ne more resno govoriti o tem načrtu. Treba je takoj ob začetku vprašati, kam bi dovedla taka igra z ognjem. Francija se ne bo dala pridobiti za take poskuse, ker pozna neizvedljivost takih kombinacij. Pariški poročevalec češkoslovaškega tiskovnega urada se je informiral na uradnih francoskih mestih o govoricah glede unije med Madjarsko in Avstrijo ter dobil zagotovilo, da se francoska vlada ne bo nikdar spuščala v politiko, ki bi vodila do razpada srednje Evrope. Francija je trdno odločena, da se ne bo udeležila nobene taktike ali tendence, ki bi bila nasprotna pozitivni organizaciji srednje Evrope, kakor jo hoče ustvariti Mala zveza, temveč bi nastopila direktno proti temu. Združitev Avstrije z Madjarsko bi po uradnem francoskem mnenju dovedla do razpada in velikih zmed v srednji Evropi.

Češkoslovaški poslanik v Parizu Osusky je imel danes razgovor s Paul-Boncourjem. Jutri bo govoril s Paul-Boncourjem jugoslovanski zunanji minister Jevtič, v soboto pa najbrž češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš.

Admiral Horthy, upravitelj Madjarske, največji nasprotnik restavracije Habsburžanov.

Naš zunanji minister B. Jevtič protestira v Parizu

Pariz, 22. jun. tg. Danes so se na Quai d'Orsayu prijavili za obisk pri zunanjem ministru Paul-Boncourju jugoslovanski zunanji minister Jevtič, češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš in italijanski državni podtajnik Suvich. Kakor poroča »Paris Midi«, je šlo za načrt združitve Avstrije in Madjarske, katero patronizira Mussolini in je nanjo baje pristala tudi Anglija, pri Mali zvezi pa povzročila veliko vznemirjenost. Dalje pravi list, da so ministri Male zveze izjavili Paul-Boncourju, da se taka unija med Avstrijo in Madjarsko, ki naj bi se vršila celo pod žezlom Habsburžanov, ravno tako zelo protivi interesom Male zveze, kakor priključitev Avstrije k Nemčiji. Paul-Boncour pa je ministre pomiril s tem, da jim je zagotovil, da gre samo za to, da se poglobijo gospodarski odnosi med obema državama in da o politični združitvi ne more biti nobenega govora.

Pariz, 22. jun. (a). Prihod jugoslovanskega zunanjega ministra Jevtiča v Pariz je vzbudil v pariškem tisku in pariških političnih krogih zelo ve-

liko pozornost. Jevtič je že stopil v stike s političnimi osebnostmi. Posebno pozornost posvečajo njegovemu jutrišnjemu sestanku s francoskim zunanjim ministrom Paul-Boncourjem. Londonski dopisniki pariških listov so že davi javili njegov prihod iz Londona. Tako piše Saint Price v »Journalu«, da imajo v Londonu vtis, da hoče Italija pridobiti Francijo za svoj načrt obnove avstro-ogrske monarhije pod vodstvom Habsburžanov. Ker pa se boji, da bo načrt naletel na odpor Male zveze, jo hoče po Franciji pridobiti zase. Podobno poroča tudi »Paris Midi« o pisanju »Daily Telegrapha« in »Daily Herald«, ki prinašata daljše članke o Srednji Evropi. »Paris Midi« pravi, da se bodo te dni vršili v zunanjem ministrstvu zelo važni politični razgovori. »Intransigent« poroča, da se bo Jevtič jutri sestal s Paul-Boncourjem, Paul-Boncour pa pojutrišnjem s češkoslovaškim zunanjim ministrom dr. Benešem, ki bo jutri prispel iz Londona. Na teh sestankih bodo zunanji ministri govorili o avstrijsko-madjarskem vprašanju.

Hitler izgublja živce

Nov val terorja v Nemčiji

Česa dolžijo bavarsko ljudsko stranko?

München, 22. jun. tg. Glede akcije proti bavarski ljudski stranki piše »Bayrische Ostwache«, organ bavarskega ministra Schemma: »Bavarska ljudska stranka, ki se je že enkrat obremenila s tem, da je zastopala izdajalsko politiko linije na Mainu, je stopila s krščanskimi socialci v Avstriji v odnosaje, pri čemer je misel linije na Mainu zopet igrala vlogo. Politiški bavarske ljudske stranke smatrajo za možno, da bi mogli morda skupno z dr. Dollfussom zavzeti zopet svojo staro pozicijo južno od Maina. S tem je sedaj konec. Nenadoma so izdajalci prišli. Stranka, ki deluje protidržavno, nima pravice, obdržati svoje pristaje v državnih službah ali na drugih odgovornih mestih. — Hišne preiskave so se izvršile tudi v stanovanjih bivšega bavarskega ministrskega predsednika dr. Helda, komercialnega svetnika Habbela in voditelja kmetov dr. Heima. O rezultatu še ni nič znanega.

Aretacije katoliških duhovnikov

München, 22. junija. Po poročilu glavnega glasila Hitlerjeve stranke, »Völkischer Beobachter«, so bili aretirani sledeči duhovniki: župnik Matheis v Imweiler, ki je bil ob aretaciji od hitlerjevcev do krvi pretepen (tako poroča sam V. B.), župnik Nachtigall v Burrweiler, župnik Alfons Admendinger v Lauffen, kaplan Sasse iz Leutkirch, nadalje več katoliških laikov, kakor urednik »Rhein. Volksblatt« Zöller, in več drugih. Očita se jim nesimpatično zadržanje napram Hitlerjevemu režimu in širjenje vznemirljivih vesti ter nedovoljenih vzklikov.

Po aretacijah duhovščine na Bavarskem so se zdaj začele aretacije vplivnih članov katoliške ljudske stranke tudi v Palatinatu. Aretacije katoliških duhovnikov v zapadnih krajih Nemčije se še vedno nadaljujejo. Württenburški prosvetni minister je prepovedal trem katoliškim duhovnikom pouk v šolah, češ da so sovražno razpoloženi nasproti hitlerjevstvu. Iz istega razloga so aretirali duhovnika, ki vodi neko socialno ustanovo. Pričakovati je še novih aretacij.

Socialdemokratska stranka prepovedana

Berlin, 22. jun. tg. Državni notranji minister dr. Frick je danes popoldne prepovedal socialno demokratsko stranko Nemčije. V razpisu, razpisnem deželni vladam, prosi državni notranji minister, da se ta prepoved izvrši. Ta prepoved je naj-

brž prva posledica nočnega napada v Köpeniku, pri katerem je bilo ubitih in ranjenih več pristašev SA oddelkov. Tajnik socialno demokratskih strokovnih organizacij Schmaus, čegar sin je preteklo noč ustrelil dva člana SA in enega delavca, se je obesil. Pri hišni preiskavi Schmausa, ki biva v bližini Köpenika, pa je prišlo do hudega streljanja med SA in 23 letnim sinom navedenega Schmausa, ki je ustrelil tri člane SA in nevarno ranil nekega gledalca. Sina so aretirali.

Zatiranje društev, ki so konkurenčna nacionalnim socialistom, se nadaljuje. Tako je turinška vlada prepovedala društvo velenemske mladine, ki je bila organizacija nemških nacionalcev. Prepoved je bila razširjena tudi na Würtemberg in Baden.

Pobičanje po stanovanjih

Berlin, 22. junija. (a). Wolff poroča: Ko so nacionalno socialistični miličniki prišli v stanovanje bivšega tajnika delavskega sindikata v berlinskem predmestju Köpenicku, da zaplenijo več zabojev s samokresi in strelivom, jih je napadel sin omenjenega tajnika in streljal nanje. Miličniki so odgovorili s strelji. En miličnik in en pasant sta ubita, dva miličnika pa nevarno ranjena. Eden izmed njih je pozneje podlegel ranam, drugi se pa bori s smrtjo. Tajnikovega sina so aretirali.

Gesslerjev klohub

Mainz, 22. junija. (a). Posebni komisar v Mainzu je izdal proglas, v katerem odreja, da morajo meščani izkazati čast insignijam hitlerjevskih napadalnih oddelkov in zastavam vojaških društev. Kdor bi se proti temu pregrešil, bo na mestu kaznovan.

Še grobove skrunijo

Monakovo, 22. junija. AA. Monakovski občinski svet je sklenil odstraniti s pokopališča grobova bivšega predsednika bavarske vlade Kurta Riserja in pisatelja Landauerja. Njun pepel bo izročil židovski občini.

Nemiri na Poliskem

Varšava, 22. jun. (a). V vseh zresovekega in ropiškega okraja so hoteli komunisti izzvati nered, kar jim pa ni uspelo. V vseh Mediki in Lenčiki so pa skupine kmetov poskušale na nasilen način sekati privatne gozdove, zaradi česar je prišlo do spopadov s policijo. Ena oseba je ubita, 6 orožnikov pa ranjenih. Nato so orožniki vnovič začeli streljati med demonstrante in 6 ubili. — V občini Nokovi je policija več ljudi aretirala, ki so jih meščani hoteli osvoboditi. Zato je prišlo do streljanja. 6 kmetov je ubitih, več orožnikov pa ranjenih.

Anglija manifestira za naše morje

45 angleških bojnih ladij obišče jugoslovanski Jadran

20.000 angl. mornarjev
bo 7 tednov letovalo na
naši sinji obali

Belgrad, 22. jun. 1. Tukaj izhajajoči angleški list »South Slav Herald« poroča, da obišče v mesecu juliju jadransko obal celokupno angleško sredozemsko brodogradnjo in ostane v naših lukah do 14. avgusta. Angleško brodogradnjo bo pristalo v vseh naših jadranskih lukah od Kotora do Sušaka. Brodogradnja bo obsegala domala vse jedinice sredozemske baze, tako da smemo računati, da nas obišče okrog 45 bojnih ladij z 20.000 moč posadke in častništva. Najprej bo priplula v Dubrovnik jahta vrhovnega poveljnika admirala Sir William Fisherja, ki se bo usidrala že 29. junija v naših vodah. Dne 5. julija pride poveljniški drednot »Queen Elisabeth« pod poveljstvom admirala Backhousea, ki bo izročil komando vrhovnemu admiralu Fisherju. Ostale brodogradnje bo prihajalo v etapah, v večjih in manjših skupinah, se bo pomikalo od pristanišča do pristanišča in se bo naposled koncentriralo v Kotoru od 5. do 14. avgusta z vsemi jedinici. Po-

morski mimohod angleških vojnih ladij v Kotoru bo brez dvoma največja pomorska manifestacija, ki se je kdaj v zgodovini vršila v jadranskih vodah in to v pristanišču, ki ga Angleži sami imenujejo nepremagljivo.

Po informacijah imenovanega belgradskega lista pridejo v naše vode naslednje angleške bojne ladje: Admiralska ladja »Queen Elisabeth«, podadmiralska križarka »Revenge«, drednoti in oklopne križarke »Royal Sovereign«, »Royal Oak«, »Glorious«, »London«, »Shropshire«, »St. Issey«, »Doughlast«, »Sussex«, »Devonshire«, »Delhi«, »Curlew«, »Despatch«, »Ceres«, »Resource«, »Maine«, »Bryony«, »Cyclops«, »Christanthemum«, »Coventry«; nadalje tri popolne flotile rušilev v skupnem številu 10 jedinice in 10 najmodernejših podmornic. Poleg tega se ogromni nosilec pomorskih letal »Glorious«, šolske ladje, aprovizacijske ladje.

Po vsej Dalmaciji vlada nepopisno veselje nad

prihodom Angležev, ki so ljubljani gostje naše morske obale. 20.000 angleških mornarjev, ki bodo ostali 7 tednov v naših lukah pomeni tudi ogromen pridobitek za naš turizem, ker bo zaradi njih in zaradi brodogradnje veliko število letovščinarjev v naša pomorska letovišča, ki bi sicer zaradi gospodarskih razmer ostali doma, a jih bo zapejela radovednost.

V političnih krogih se vprašujejo, kakšno ozadje ima ta nepričakovani obisk, ki se doslej še ni izvršil v takšnem obsegu. Ali hoče nemara Anglija s tem dokazati, da z rimskim paktom, ki ga je toliko podpirala, ni hotela niti škodovati niti žaliti Jugoslavije? Morda hoče manifestirati v našem Jadranskem morju proti italijanskim težnjam po naših sončnih obalah. Brez dvoma je to dejanje, ki bo imelo svoj gromki odmev po Evropi, ki nas mora veseliti in usidirati pri nas vero v nedotakljivost naših meja in naše zemlje.

Amerika zapuša Evropo

K odpoklicu ameriškega trgovskega atašea
Kekicha v Belgradu.

Belgrad, 22. junija. L. Nenadoma je prispel iz Washingtona kabel, v katerem zahteva po nalogu predsednika Roosevelta zunanji oddelek, da se mora trgovinsko zastopstvo pri ameriškem poslanstvu v Belgradu nemudoma zapreti. Uradništvo mora odpotovati v petih dneh. V diplomatskih krogih smatrajo, da namerava Roosevelt ukiniti sploh veliko število diplomatskih zastopstev, predvsem trgovske, socialne in kmetijske atašee. V Evropi bi ostala trgovska zastopstva le v Londonu, Parizu, Berlinu in Dunaju.

Boj šmarnici

Ljubljana, 22. jun. (a) Kr. banska uprava je izdala proglas o zatiranju šmarnice, v katerem izjavlja, da bo dovoljevala za vsak uspešno precepeljen trs šmarnice v izrazito vinorodnih legah 0,20 Din nagrade. Prošnje za to nagrado se morajo vložiti potem običajnih uprav do 20. septembra. Prošnji mora biti priloženo potrdilo občine o številu letos precepeljenih šmarničnih trsov. Za slabše lege banska uprava nagrad ne bo dovoljevala. Banska uprava bo nadalje darovala iz banovinskih trčev za vsaka dva letos izkrčena šmarnična trsa po en cepljen trs plemenitih vrst. V izjemnih primerih se bodo vpostvevali tudi prošnje iz nevinorodnih leg, kjer se bo pa dodeljevalo samo za letos izkrčeno šmarnico ali izabelo odgovarjajoče število sadnih drevesc in sicer: eno drevesce za 50 izkrčenih trsov.

Politične iz Belgrada

Belgrad, 22. jun. 1. Akcijski odbor Jugoslovanske narodne stranke je imel sredi sejo, na kateri so soglasno sprejeli sklep, da Jugoslovanska narodna stranka pri bodočih občinskih volitvah v moravski banovini na vseh voliščih postavi svoje kandidatne liste. — Narodna skupščina se bo najbrž sestala na krajše zasedanje v prvi polovici julija in bo sprejela še ostale zakonske načrte, ki so jih skupščinski odbori že proučili. Na dnevni red bosta postavljena skoraj gotovo med drugimi tudi zakonska predloga o obvezni vzgoji moške mladine in o organizaciji društva »Rdeči križ«. — Iz 7. v 6. pol. skupino je pri oddelku za kontrolo mer okrajnega načelstva v Celju napredoval Dragotin Komorski.

Včeraj popoldne je razpravljala posebni senatni odbor o zakonskem predlogu o kaznovitvi trgovine z vložnimi knjižicami, ki ga je predložil plenumu senata senator Ivan Hribar s tovariši. Ker pa že obstoječi zakon daje možnost, da se kaznujejo taki spekulanti z vložnimi knjižicami, je senatni odbor izdal za plenum v smislu senatnega pravilnika posebno resolucijo, v kateri so označeni vsi paragrafi, na podlagi katerih naj se kaznujejo vsi prekupčevalci z vložnimi knjižicami, ki so izrabili bedo in zbežnost prebivalstva v svojo korist.

Po doblih vseh vseh bodo občinske volitve v moravski banovini najbrž 6. avgusta letos.

Drobne vesti

Belgrad, 22. junija. (a) Jugoslavija je pristopila k carinskemu premirju. S tem je število držav, ki so se izrekle za premirje, naraslo na 56. Le 11 držav doslej še ni pristopilo k carinskemu premirju.

Lima, 22. jun. (a) Preki sod je oprostil obtožence umora predsednika republike Sancheza Guerra.

Newyork, 22. jun. (a) »Associated Press« poroča, da je včeraj v državah Ohio in Pensilvaniji umrlo za solnčarico 37 oseb.

Tečaj za damsko krojenje v Ljubljani. Zavod za pospeševanje obrta Zbornice za TOI priredi v Ljubljani tečaj za damsko krojenje. Poučeval bo koncesionirani strokovni učitelj g. Teodor Kunc iz Ljubljane. Tečaj bo trajal od 3. do 20. julija t. l. Zbornični zavod PO da udeležencem na razpolago vse potrebne pripomočke in učila. Pristojbina, vstaveš odškodnino za dobavljene pripomočke znaša 150 Din ter jo je poslati obenem s prijavo neposredno zavodu za pospeševanje obrta Zbornice TOI v Ljubljani. Ker je že sedaj toliko interesentov, da je prostih le še nekaj mest, se na poznejše prijave ne bo oziralo. Prednost imajo mojstri in mojstrice, sprejemajo se pa tudi pomočnice in pomočniki krojaške stroke. Prijavni rok do 1. julija t. l.

Novi švicarski poslanik de Zeck v spremstvu šefa protokola Ilije Novakovića odhaja od avdijence pri kralju.

Darilo prestolonasledniku

Novi, 22. jun. Včeraj ob 11 je sprejel prestolonaslednik Peter v prisotnosti kraljevega adjutanta in ordonancnega častnika odposlanstvo treh prosvetnih društev iz Novega, ki mu je poklonilo krasen spominski album, vezan v usnje. Album vsebuje zgodovino Novega in več umetniško izdelanih slik iz Novega.

Trgovina z Madjarsko

Belgrad, 22. jun. (a) Na podlagi med našo državo in Madjarsko 15. maja sklenjenega dogovora je minister za trgovino in industrijo izdal odlok pod št. 7206 z dne 20. junija. Po tem odloku so zasebni kompenzacijski posli med Madjarsko in našo državo dovoljeni ob izpolnjevanju obstoječih deviznih predpisov.

Izletniška vlaka Ljubljana—Karlovac dne 25. in 29. junija in Zagreb—Celje dne 29. junija ne bosta vozila.

Konferenca v Londonu: V

Nemčija jo bo ubila

London, 22. jun. 2. Razširjajo se vesti o odgoditvi svetovne gospodarske konference za leto dni. Te vesti ne prihajajo samo od strani francoske in nemške delegacije, temveč je sredi tudi sam britanski finančni minister Chamberlain izjavil na nekem banketu, da so zaradi nastalih razmer nadaljna pogajanja brez smisla, ker se ne bi dosegli nobeni koristni rezultati. Edino upanje obstoja še v zvezi s prihodom profesorja Mokeya iz Washingtona, ki ga smatrajo kot osebnega zaupnika Roosevelta. Pa tudi ta nada se že razblinja, ker se čuje, da niti on nima pooblastil, da izroči konferenci nove predloge. Profesor Mokey bo v imenu Roosevelta samo izjavil, da bo ameriška delegacija sicer podpirala akcijo za mednarodno sodelovanje, toda se bo pri tem omejila tako, da ne bo tangirana akcija Roosevelta v smeri zvišanja cen. Vse ostale delegacije pa postavljajo kot predpogoji za nadaljnje delo vsaj provizorično stabilizacijo valut, kar pa Amerika energično odklanja. Da se zadnji trenutki reši, kar se sploh da rešiti, se je sprožila inicijativa severnih držav Belgije, Holandske in Švice, da se Evropa povrne k zlatemu standardu, narkar bi pristala za ceno preventivnih carin tudi Velika Britanija, medtem ko bi Amerika ostala ob strani. Vse pa že sedaj kaže, da ta akcija ne bo imela prevelikega uspeha, kar izhaja tudi iz izjave Chamberlaina, ki se je sredi zvečeval za zvišanje državnih izdatkov in razširitev javnih del, kar je istovetno z daljno kreditno in-

flacijo v Angliji. Dosedanje nemško stališče — Nemčija namreč ni izročila nobenih predlogov od svoje strani — se smatra kot sigurn znak, da je Nemčija na konferenci desinteresirana in splošno pričakuje, da ji bo ob prvi priložnosti pokazala hrbet.

London, 22. junija. (a) Ameriška delegacija je dala zastopnikom listov izjavo, v kateri pravi, da ni načrt o začasnih dejanskih stabilizaciji deviz narkar izšel iz vrst delegacije, pač pa ga je proučeval zastopnik državne zakladnice Sprague, ki ga je ameriška zakladnica poslala kot svojega posebnega delegata. Ameriška vlada misli, da je ta načrt za zdaj neuporaben, ker sodi, da pomenijo prizadevanja vlade USA za zvišanje cen največji žrtve, ki jo mora USA prispevati. Kar se pa tiče končnega cilja, je delegacija že predložila resolucijo o »končni stabilizaciji svetovnih valut.

Konferenca za delo

Zeneva, 22. jun. Konferenca za delo je dopoldne začela proučevanje poročila ravnatelja mednarodnega urada za delo, ki popisuje delovanje urada od zadnje konference. Pri debati so se delegati imeli priliko izraziti po vrsti o vprašanih nezaposlenosti, znižanja delovnega časa, mezd, ravnotežja med ponudbami in povpraševanju za povpraševanjem za delom, diktiranega gospodarstva itd. Govorilo je več delegatov. Pri tem je prišlo do kontroverze med italijanskim in holandskim delegatom zastran diktiranega gospodarstva v Italiji.

Rusija v boju proti paktu štirih

Rim, 22. jun. 2. Fašistični krogi so zelo vznemirjeni radi vedno hujšega odpora Sovjetske Rusije proti paktu štirih zapadnih velles. Po članku Karla Radeka, nadaljujeta kampanjo proti četvernemu paktu moskovska »Pravda« in »Izvestija«, ki pravita, da je glavni cilj tega pakta po izjavi Hugenberga popolnoma jasen: Nemčija zahteva nazaj svoje predvojne kolonije v Afriki in kaže nevarne imperialistične težnje proti Poljski in Ukrajini. Oba lista pa pravita: Nemčija in njeni fašistični prijatelji naj vedo, da njihove nade niso ustvarljive in da se meje Sovjetske Rusije lahko menjajo samo s krvjo. Fašistični listi odgovarjajo

na to poročilo sovjetskih listov, da Rusija bo leha na manji preganjanja. Novo sklenjeni pakt štirih zapadnih vellesil je silno poslabšal sovjetsko-nemške odnose, imel pa je za posledico čuden pojav, da se je namreč sovjetska Rusija, ki je do sedaj vedno kritizirala mirovne pogodbe, naenkrat priključila protivevropskim kampanjam.

Varšava, 22. jun. 2. Te dni se je podpisala med sovjetsko Rusijo in Poljsko pogodba, ki ureja promet na obmejnih rekah s splavi. Poljski tisk zelo ugodno komentira ureditev tega vprašanja in povdarja ugoden razvoj medsebojnih odnosov.

Ljubljanski občinski svet

Ljubljana, 22. junija.

Danes ob 5 popoldne je bila redna seja ljubljanske občinske uprave. Seja je bila kratka in je trajala peti dve uri. Banskou upravo je pri sebi zastopal sekretar dr. Šraj.

Sejo je otvoril župan dr. Puc, ki se je najprej spominjal štirih pokojnih zaslužnih mož, to je Velkoslava Spinčiča, pokojnega prelata Andreja Kalana, katerega spomin je slavil kot vzornega duhovnika, organizatorja, prosvetnega delavca, vzgojitelja mladine, karitativnega delavca in častnega meščana ljubljanskega. Dalje se je spominjal pokojnega pesnika dr. Dragotina Domjanica in bivšega častnega konzula v Egiptu, našega rojaka Filipa Mušiča-baja, iz katerega zapuščine so dobili ljubljanski brezposelni znesek 25 tisoč dinarjev. Občinski svet je te močje počastil s tem, da so vstali vsi občinski svetovalci.

Župan je nadalje omenjal, da slavi SPD 40-letnico svojega obstoja in je družstvu k jubileju želel, naj krepko stopa po začetni poti, dalje je prebral zahvalno pismo Ljubljanskega Sokola za darovano zemljišče. Župan je dalje omenjal, da je letos 10 let, odkar obstoja mladinski oddelek socialnega urada, ki dela ves čas prav vzorno na socialnem polju. Župan je nato prebral dopis zadruga »Stan in dom«, v katerem ta zadruga izjavlja, da g. Janko Kos ni njen član in se z njegovimi izjavami ne solidizira.

Mestni proračun odobren

Župan sporoči, da je ministrstvo financ z dne 8. junija odobrilo ljubljanski mestni proračun, in sicer tak, kot je bil v občinskem svetu predlagan. Finančno ministrstvo pa ni odobrilo diferenciacije doklad in dovoljuje 50% splošno doklado na drž. davke. Občinska uprava pa bo tudi v bodoče zahtevala diferenciacije doklad. Finančno ministrstvo je izjavilo, da bo prihodnje leto morda dovolilo diferenciacijo, če bo imelo druga načela. Za leto pa je že prejuciralo, da ne dovoljuje diferenciacije doklad tudi drugim mestom.

Finančnega odseka poročilo

je podal Tavčar. Računski zaključek Mestne hranilnice ljubljanske in Kreditnega društva za leto 1931 sta bila soglasno odobrena.

Finančni odsek je osvojil predlog upravnega odbora mestne elektrarne glede odkupa električnega omrežja zadruga v Štepanji vasi. Električna zadruga je del časa čakala na priključek k banovinskemu električnemu omrežju. Deloma je mestna elektrarna že začela dobavljati tok v Štepanjo vas za javno razsvetljavo. Sklenjen je bil nakup za vsoto 50.000 Din proti monopolu za 10 let. Mestna elektrarna pa se zaveže, da toka ne bo dajala dražje kot banovina v drugem delu občine.

Na vrsti so bile številne pritožbe proti prirastkarini. Občinski svet je na predlog finančnega odseka ugodil utemeljenim pritožbam, zlasti tistim posestnikom, ki so odstopili del svojega sveta za javne ceste. Neutemeljene pritožbe je občinski svet zavrnil.

Stavbni zadrugi »Sentiakobski dom« in »Bajtare« se oprostita plačevanje prirastkarine, ne pa njuni člani, ki nastopajo bodisi kot kupci bodisi kot prodajalci. Odpise se povračilo stroškov posestnikom Cerarju in Sili na Sv. Petra cesti in Komenskoga ulici. Na vrsti so bile dalje razne manjše bagatelne stvari, kakor prošnje za razne odpise in odloge plačil. Na predlog podžupana prof. Jarca je občinski svet sklenil, da se župan pooblasti, naj sam v sporazumu s finančnim odsekom odloča o denarnih zadevah, ki ne presegajo zneska 1000 Din. Sprejet je bil tudi predlog, da se odpisejo občinske davščine, takse in podobno v skupnem znesku 82.000 Din zaradi neizterljivosti. Občinski svet je odobril podporo 25.000 Din za poplavlence na Barju. Ta podpora naj se nakaže v naturalijah najbolj prizadetim.

Gradbenega odseka poročilo

je podal ing. Bevc. Občinski svet je sklenil, da se v bodoče izvaja načelo nezazidljivosti Golovca, Gradu in Rožnika, ki bodo zaščiteni. Odoben je bil tudi začasni pravilnik o zaščiti zgodovinskih izkoplin, ter zgodovinskih in umetniških spomenikov ter zgradb.

Glede prometa na obrežni strugi Ljubljaniice je občinski svet sklenil, da se na Dvornem nasipu dovoljuje promet le pešcem. Kostanje na bregovih bodo pa najbrž posekali.

Vprašanje Sv. Krištofa

Daljša debata se je razvila o vprašanju pokopališča sv. Krištofa in o povečanju te cerkve. Gradbeni odsek se je namreč postavil na stališče, da je za mestno občino merodajen le prvotni načrt regulacije pokopališča in povečanja cerkve, ne pa drugi, ki ga je prav tako napravil mojster Plečnik in za katerega smatra mestna občina, da je le za sebnega značaja. Občinski svet je sklenil, da dovoljuje povečanje cerkve pod gotovimi pogoji: 1. pokopališki fond mora izvesti sporazum o zamenjavi 6000 m² sveta, ki je potreben za Linhartovo ulico za mestno parcelo v velikosti 3000 m². Občina ne prevzame nobenih obveznosti, ki bi nastale zaradi odstranitve grobov. Občinska uprava bo znala takse za prenos mrtvih na skrajno mero, za-

hteva pa isto od pokopališkega fonda. Pokopališki fond mora urediti vprašanje odstranitve grobov in prenosa. Mestna občina se izreka tudi proti temu, da bi se zgradile na pokoplišču stanovanjske hiše ali prodajalne, temveč se sme zgraditi le projektirana državna gimnazija in pa hram slave. Sprejet je bil tudi predlog podžupana prof. Jarca, naj mestna občina stopi v pogajanja s pokopališkim fondom, da se doseže osnova, na podlagi katere bi sporazumno prišlo do pridobitve pokopališča po mestni občini.

Zavržena je bila pritožba Mare Drele proti sklepu gradbenega odseka zaradi vrnitve svoje-časno odstopljenega sveta za park.

Ing. Bevc je poročal nato o pogajanjih za pridobitev sveta za otvoritev drugega dela nove Linhartove ulice. Pogajanja za to pridobitev pa so godna za javnost samo v dveh primerih, medtem ko se tečejo v ostalih primerih. Občinski svet je predloge gradbenega odseka sprejel.

Personalno-pravne odseka poročilo

je podal dr. Bohinjec. Na predlog odseka je bilo podeljeno sokolskemu podstarosti Engelbertu Ganglu častno meščanstvo ljubljansko. Nato je bilo podeljeno meščanstvo še 39 raznim ljubljanskim osebam, po večini takih, ki so bili dolgo časa člani Sokola. Od drugih so prejeli meščanstvo: direktor v p. dr. Böhm, obč. svetnik Dachs, gostilničar pri »Figuvecu« Matevž Hartman, Dragotin Hribar, Egidij Jeras, prof. Janko Mlakar, botanik prof. Alfonz Pavlin, direktor gimnazije v p. g. dr. Fran Novak, stavec Maks Repše, gasilec Ivan Rojina, Ivan Skubic, oče ubogih Ivan Srebot, Anton Sterlekar, dr. Ivan Svetina, Andrej Sarabon, dr. Fran Tekavič, dr. Fran Tominec, mesarski mojster Josip Toni, Ignacij Vehar, dr. Fran Windischer, Vinko Zajec, ubožni oče Henrik Zirkelbach in ing. Fran. Zužek.

Na vrsti so bile razne prošnje za zagotovilo domovinstva. Sprejeti so bili predlogi odseka.

Občinski svet je nato razpravljal o predlogu za ustanovitev župnije Sv. Krištofa, ker je banska uprava zahtevala mnenje mestne občine. Občinski svet je sklenil, da se mestna občina v načelu ne bo upirala ustanovitvi župnije, vendar pa bo moralo društvo za ustanovitev dokazati, da ima dovolj sredstev potrebnih za ustanovitev župnije in mežarije. Mestna občina bo zahtevala, da se v cerkvi vrši samo redna služba božja, ne pa cerkveni shodi, to je, ne pa božje poti. Ustanovitev župnije se mora izvršiti v skladu z regulacijskim načrtom in sporazumno preureditvijo pokopališča. Proti drugi točki pogojev je protestiral podžupan, češ, da za to mestna občina ni kompetentna, ker je to le izključna stvar cerkve.

Za pospešitev regulacijskih del

Podžupan prof. Jarc je stavil nato naslednji nujni predlog, ki ga je kratko utemeljeval:

Z regulacijskimi deli, kolikor bo izvršenih le-ve jeseni, bo dovršena polovica regulacije Ljubljane. Gradbeni stroški za vsa ta dela bodo znašali 15 milijonov Din. Za nadaljevanje regulacije pa se je pojavila ovira v tem, da je iz državnega proračuna izpadel državni prispevek za regulacijo Ljubljane, ki je znašal še pred 2 letoma 2 milj. Din. Finančni minister je sicer pristal na to, da bo dal v ta namen iz izrednih kreditov za budžetno leto 1933-34 pol milijona Din. Ako ostane tudi v nadaljnjih letih pri tem znesku, bi nadaljnja regulacijska dela trajala še 10 let. Jasno je, da je neizmerno tako delo toliko let zavlačevati, posebno še z ozirom na opetovano škodo, ki jo povzročajo povodnji na Barju in ki znaša samo letos okrog 3 milijone Din.

Zato predlagam nujno:

1. Gospodu županu se naroča, naj skuša doseči, da se znesek pol milijona iz kreditov, ki so sicer namenjeni za brezposelnost, zviša na 1 milijon Din.
2. Skuša naj dalje doseči, da bi ministrski svet sklenil, da se vstavi ostali državni prispevek v znesku 5 milijonov v posameznih obdobjih v proračune prihodnjih let.

Župan dr. Puc je obljubil, da bo skušal doseči, kar se bo dalo, ne jamči pa za uspeh. Nujni predlog je bil soglasno sprejet. Nato je podžupan prof. Jarc stavil dve vprašanji na župana, prvo zaradi ustavitve oziroma nadaljevanja del na Trgovski akademiji, drugo pa zaradi zgradnje trafike na trimojstvu. Župan je odgovoril, da bo po njegovih informacijah banska uprava dovolila zgradbo Trgovske akademije v celoti po načrtih in da bodo dela pravočasno končana. Bolj važno pa je, da hipotekarna banka izplača drugo tranšo posojila za to zgradbo. Glede trafike na trimojstvu je župan pojasnil, da je bila ta trafika zgrajena s privoljenjem prof. Plečnika in da ni tako neokusna, kakor se marsikomu zdi. Podžupan prof. Jarc je stavil še samostojen predlog, naj mestna občina omogoči gradnjo ateljejev našim umetnikom ter jih tako podpre. Predlog je bil odklanjen odseku. Po javni seji je bila tajna seja, ki je obravnavala razne personalne zadeve.

Dunajska vremenska napoved: Severne Alpe: spremenljivo vreme, deževno, hladno. — Južne Alpe: večinoma oblačno, od časa do časa dež in nevihte, sonarno.

Potrditev slovenske kulturne misli

Narodna galerija slovesno otvorjena

Ljubljana, 22. junija.

Današnji dan bo ostal v slovenski kulturni in umetnostni zgodovini zapisan s trajnimi črkami, saj se je danes izpolnila dolgoletna želja slovenskega naroda, da je dobil svojo Narodno galerijo, ki predstavlja veličino celotne slovenske likovne umetnosti. Umevno je, da se je zato izvršila današnja slovesnost, ko je bila odprta Narodna galerija, na kar najbolj svečan način.

Otvoritev so se udeležili zastopniki vsega našega javnega življenja, zastopniki skoraj vseh uglednejših oblasti, prosvetnih organizacij, predstavniki slovenske umetnosti in duhovnosti. Med

torju Ivanu Hribarju, ki je dal Narodni galeriji gospodarski temelj, Dravski banovini in bivšemu oblastnemu odboru, gospodu ministru Dušanu Serneču, gospodu banu dr. Dragu Marušiču, gospodu pomočniku bana dr. Otmarju Pirkmajerju, vodstvu Narodnega muzeja, društvu Narodni dom in gosp. senatorju dr. V. Ravniharju, vodstvu Spomeniškega urada, prevzvišenima gospodoma knezoškofoma dr. Antonu Bonaventuri Jegliču in dr. Gregorju Rožmanu, Mestni občini ljubljanski in gospodu županu dr. Dinku Pucu, vodstvu Škofjiskega muzeja, rektoratu »Akademie der bildenden Künste« na Dunaju za vso naklonjenost, dobroto in podporo.

gospodu predsedniku Narodne galerije dr. Windischerju in marljivemu ter vnetemu ravnatelju Narodne galerije gospodu Zormanu, ki sta s toliko vneto nabirala material, ki se nam predstavlja v dovršeni formi urejen v tem hramu umetnosti. Jaz vidim vse to delo še večje z ozirom na današnjo dobo, ki je skozi in skozi materialistična ter nujno potrebuje duhovnega podviga. Veselim se pa te ustanove še posebno radi tega, ker je z njo Ljubljana zopet poudarjena kot kulturno središče Dravske banovine in ker vem, da se bo naša slovenska prestolnica svoje vodilne vloge vedno in vsikdar zavedala. Saj je Ljubljana središče našega slovenskega gnetnega blagostanja, zato mora prednjačiti tudi pri izzivih za slovenske kulturne potrebe. Ko ljubljani častitam k lepi kulturni pridobitvi in izrekam zahvalo privatni iniciativi, ki jo je ustvarila, otvarjam našo Narodno galerijo.

Tudi govor g. podbana so navzočni sprejeli s toplim odobravanjem. Nato je imel pred zbranimi predstavniki prof. dr. Stele v mikrofon kratko predavanje za radijske poslušalce. Podal je pregled razstave Narodne galerije:

Predavanje dr. Steleta

Pravkar otvorjena Narodna galerija zavzema 12 prostorov v nadstropju Narodnega doma v skupni izmeri tal 887 m², brez veže vrhu stopnišča, kjer je razstavljena zbirka odlitkov antične plastike. V zbirki zgodovinskega pregleda slikarstva na Slovenskem je razstavljenih 215 oljnih in tempera slik, 9 fresk in kopij po njih in en krilni oltar. Zbirka kiparske umetnosti, ki je v gotškem in baročnem oddelku združena z razstavo slik, za novejšo dobo pa je zbrana v posebni dvorani, šteje 54 kipov. Posamezni prostori so urejeni tako, da vsak izmed njih nudi kolikor mogoče zaokroženo sliko o kakoli ali vsaj o kakih sorodnih skupini in je na ta način razvoj sloga in umetniških struj kar mogoče jasno predstavljen gledavcu. V gotski in baročni skupini kiparstvo bistveno dopolnjuje zaokroženo sliko o estetskem ozračju teh po umetniški produkciji zavidno enotnih dob.

Pojdite sedaj z menoj po razstavi in se kratko vstavite pred najpomembnejšim, kar nam nudi.

I. oddelke je posvečen gotiki. Najstarejši predmet v njem je odlomek slike sv. treh kraljev iz cerkve na Vrzdencu iz začetka XIV. stol. To je edini kos v zgodovinskem delu razstave, ki se slogovno bistveno loči od vsega ostalega in pripada starejši srednjeveški umetniški slogu brez izrazitih plastičnih tendenc, katerih razvoj je značilno in najvidnejše merilo napredka in historičnega položaja vsega ostalega gradiva do 2. pol. XIX. stol., s katerim se do novejših dob uveljavi v tem pogledu cela vrsta novih in pogosto bistveno drugačnih teženj. Umetniško odlični kos je kamejita Madona iz zač. XV. stol., z občudovanja vrednim, peščenim poglbočnim izrazom in obrazu. Prehod v severno renesanso je dobro označen na več primerih plastike iz XVI. stol. in posebno na krilnem oltarju iz Mrzlake vasi na začetku II. dvorane.

II. prostor je ves posvečen baroku, posebno visokemu baroku 1. pol. in srede XVIII. stol. To je doba, v kateri je slovenski življenjski navdahnjen od pokrajinskega deželnega patriotizma prvič v zgodovini umetnosti zavzel vidno mesto v njenem ustvarjanju in je dvignil Ljubljano na ugledno pokrajinsko središče kulturnega in posebno umetniškega delovanja, ki je obvladalo skoro vso etnografsko Slovenijo in preko njenih mej vplivalo posebno globoko na Hrvaško. Značaj tej dvorani dajejo dela starih glavnih mojstrov našega, recimo ljubljanskega baroka, Janezu Val. Metzingerju, Francu Jelovsku, Fortunatu Bergantu in Antonu Čebeju, ki so po svojem znanjem in notranjem značaju in temperamentu štiri zaokrožene osebnosti. Epigon baroka je na prehodu v III. prostor razstavljeni popularni Leopold Lajer. Prav tako venaj v cerkvenem slikarstvu tudi Janez Potončnik na začetku III. prostora.

III. prostor obkrožuje največji slovenski klasični slikar Franc Kavčič. Poleg njega je zastopani koncem XVIII. in na začetku XIX. stol. proslavljeni krajinar Lovro Janša. Značilen za meščansko intimno umetnost 1. pol. XIX. in srede XIX. stol. je portretist Matevž Langus, eden najpopularnejših slovenskih umetnikov. Romantično, po poetični ali slikoviti zanimivosti izbrano in slikano krajino dobro predstavlja Anton Hayne in Fr. Kurz pl. Goldenstein.

IV. oddelke ima svoje jedro v največjem slovenskem slikarju prve pol. XIX. stol. poleg Kavčiča Goricanu Josipu Tomincu. Po podajanju modela mu je nekoliko soroden v Ljubljani in Zagrebu v dobi ilirskega preporeda priljubljeni portretist Miha Stroj. Anton Karinger zastopa še romantično, vendar že močno osebno krajino, bolj objektivno realistično podano pa v svojih velikih vedutah pogledov z visokih razglednih točk najodličnejši krajinar srede XIX. stol. Marko Pernhart.

V. oddelke zavzemata brata Janez in Jurij Šubica v družbi s Franketom. Franke je že odločen realist v svojih preprosto stvarno gledanih krajinih in portretih, dočim sta Šubica močno poetično nastrojena in posebno v skicah in realističnih delih odlična slikarja, ki se vsaj zunanje po široki potezi približujeta impresionizmu.

VI. oddelke zavzema sporna osebnost slovenskega novejšega slikarstva Anton Azbė z odličnim in neizrečeno živahnim Ferdom Veselom in najboljše slovensko slikarico Ivano Kobilco. Ta trojica spada pod označbo monakovska skupina. Poseben pojav v slovenskem slikarstvu je po svojem življenju in značaju svojega dela globoko tragični Josip Petkovšek.

VII. in VIII. oddelke zavzemajo slovenski impresionisti, katere vse prekaša po živahnosti svojega umetniškega dela njih duševni vodja Rihard Jakopič; enakovredni pa mu stojijo kot samostojne umetniške osebnosti od strani Ivan Grohar, Matija Jama in Matej Sternen. Pri slovenskem impresionizmu, ki je eden najgloblji in najbolj svojstvenih izrazov slovenske duše v umetnosti, je občudovanja vredna visoka dovršenost izraznih sredstev, ki so jo posamezni od njih dosegli.

IX. oddelke nam kaže sodobnike ali notranje sorodnike impresionizma z plein-airističnim portretizmom in krajinarjem Ivanom Vavpotičem, Francetom Tratnikom, ki je z dekorativno monumentalnim G. A. Kosom najvidnejša vez med predvojnjo in povojno slikarsko generacijo. Po svojem liricnem duhu sta impresionizmu sorodna tudi povojna slikarja Božidar Jakac in Franc Pavlovec.

X. oddelke hrani zbirko slovenske plastike od Al. Gangla preko Ivana Zajca, Bernekerja, Lojzeta Dolinarja, bratov Kraljev, Napotnika, Tineta Kosa do Mestrovicjevih učencev Lovele, Gorseta in Nika Cirnata.

XI. in XII. prostor nam nudita zbirko izrazitih povojnih slikarjev pristavev ekspresionizma in nove

Za negovanje las

Trilysin
BIOLOGIČNI VARNOSTNI LASJE
Prhljaj izgine.
Lasje ne izpadajo več.
Lasje zopet rastejo.

stvarnosti. Najbolj poseben med njimi je Veno Pilon, voditelj prvih povojnih let sta brata France in Tone Kralj, ki sta poleg Pilona najbolj izraziti osebnosti povojnega slikarstva. Zaključujejo pa pregled mnogo obetajoča brata Nande in Drage Vidmarja, Fr. Stiplovšek in Olaf Globočnik z Mihe Malešem in Miro Pregljevo.

Gospoda, z besedami po radiju je mogoče samo opozarjati na stvari, ki nam morejo biti resnično in polno dostopne samo potom oči. Vabim Vas torej vse širom lepe Slovenije in cele Jugoslavije, da si našo galerijo čimprej ogledate. Z ozirom na tako nestrpno pričakovanj današnji praznik njene otvoritve je odbor sklenil, da bo jutri in v soboto in seve tudi v nedeljo odprta za vse zastoni. Na razpolago je tiskano navodilo za ogled. Odprta je galerija vsak dan od 9-1 pop. Znaprej bo vstop vse nedelje in praznike ob tem času vsakomur prost, ob četrtkih proti vstopnini 5 Din, ostale dni pa proti vstopnini 10 Din. Skupine imajo primerno znižano vstopnino, dijaki pod vodstvom profesorjev in razne skupine o priliki kongresov in podobnega ne bodo plačevali vstopnine.

Predavanje prof. Steleta so navzočni poslušali z zanimanjem in govornika nagradili z iskrenim aplavzom. Nedvomno pa so tudi radijski poslušalci z zanimanjem sledili njegovim izjavam.

Prof. dr. Steleta se je zahvalil v imenu Narodne galerije predsedniku dr. Fran Windischerju, ki je poudarjal govornikove zasluge za Narodno galerijo. Prof. dr. Stele je tudi avtor kratkega vodnika po razstavi, ki so jo prejeli vsi današnji obiskovalci.

Po otvoritvenih govorih so si navzočni ogledali vso lepo razstavo, v kateri so najbolj znamenita slovenska likovna dela. Z zadovoljstvom in s tihim zadoščenjem so mogli vsi ugotoviti, da Slovenci v likovni umetnosti nismo zadnji med narodi. Z razstavo pa so tudi vsi ugotavljali, da je slovenska umetnost dobila z Narodno galerijo, ki je še sedaj dovolj bogata umetniških del, trajen hram in trajen spomenik.

Ob 40 letnici SPD

Ljubezen do domovine in do naravnih krajev slovenske zemlje je bila ona temeljna ideja, ki je združila prve planince v Slovensko planinsko društvo. Ta ideja je ostala do danes last tega društva. Zato se ne smemo čuditi, da v nedeljo in praznik hiti mlado in staro v svobodno prirodo. Daleč preko naših mej je zaslovela lepota naših gor. To lepoto pa je v veliki meri odkrilo svetu SPD. Da bomo delo tega društva znali še bolj ceniti zato navedimo nekatere podatke iz njegove zgodovine. Društvo je bilo ustanovljeno l. 1893, istočasno sta se ustanovili tudi podružnici v Kamniku in ob Savinji. Prvi planinski dom se je zgradil 1894, bila je to Orožnova koča pod Črno prstjo, dve leti nato je bila zgrajena Vodnikova koča na Velem polju in pa Kredarica. Danes šteje SPD 28 podružnic, katere imajo v svojem oskrbovanju 42 domov in zavetišč. Narasti društva kaže najbolj število članov. L. 1893 je bilo v društvu včlanjenih 225 članov, l. 1929 pa je znašalo število 11.060. Razvoj društvenega delovanja je razviden tudi iz obiska najvažnejših točk. Tako je n. pr. imela Kredarica prvo leto 146 obiskovalcev, l. 1927. pa 61.422, vpliv SPD je posegel zlasti na tujski promet. Vsako leto se večja števila onih alpinistov, ki prihajajo iz drugih držav na naše gore.

Društvo pa je takoj po ustanovitvi začelo tudi literarno delovati s tem, da je ustanovilo l. 1895 Planinski vestnik. Prvi urednik Planinskega vestnika je bil Anton Mikuz do l. 1908, tedaj pa je uredništvo prevzel dr. Josip Tominec, ki bo izpolnil letošnjo jesen 25 leto uredovanja. Imena kot France Kadilnik in Jakob Aljaž so z zlatimi črkami zapisana v kroniki SPD. Kako lep razvoj kaže Planinski vestnik nam priča jubilejna številka, ki je pravi almanah slovenskega turista. Pester po vsebini, pester po prispevkih naših odličnih mož, naših najboljših turistov, bogato opremljen s slikami, pač zasluži, da ga shрани v trajen spomin vsak prijatelj naših gor.

Za svojo 40-letnico je izdalo SPD tudi Album naših gor. Nad 40 bajno lepih posnetkov v bakrotisku, diči ta album. Imena naših najboljših planinskih foto-amaterjev se zrealizirajo v njem. Zastopani so motivi v poletnem, jesenskem, zimskem in pomladnem žargonu. SPD si je ravno s tem albumom postavilo ob priliki 40 letnice trajno zaslugo za propagando našega alpinizma. Svojo proslavo proslavi SPD v nedeljo, dne 25. junija v veliki dvorani hotela Union s sledečim sporedom: 1. Nagovor predsednika. 2. Spominski govor dr. Josipa Tominskega, urednika Planinskega vestnika. 3. Predavanje oddelkov iz filmov »V kraljestvu Zlatoroga. Triglavske strmine in Triglav pozimic. K skupni proslavi vljudno vabimo vse prijatelje naših gor.

Pojasnilo o vseučiliškem fondu

Prijatelji so nas opozorili, da je zagrebški list »Pobeda« dne 1. maja t. l. v demagoške namene v neresnični luči ponovil stare očitke predvojnih kranjskih liberalcev radi vseučiliškega fonda. Resnici na ljubo in za objektivno slovensko javnost ugotavljamo: Po sklepu deželnega zbora, dne 18. febr. 1911 je kranjski deželni odbor posodil v podporo združništvu brezobrestno Zadrudni zvezi iz vseučiliškega fonda 689.502,51 kron in sicer 137.758,56 v gotovini, ostalo v raznih vrednostnih papirjih. Dne 24. dec. 1917 je vrnila Zadrudna zveza 689.502,51 kron v gotovini. Vrnjen je bil fond še med vojno in ne po vojni, torej takrat, ko je krona nekaj pomenila, vrnjen je gotovini in ne v papirjih, katere bi l. 1919 pri pripravljalnih delih za vseučilišče mogli malo, malo uporabljati. Takratni deželni odbor je hotel podpreti zadrudništvu, ki ga je vodil dr. Krek, zato je bil dan ta fond — brezobrestno. Nesmiselno je torej vprašanje: »In kje so ostale obresti za to brezobrestno posojilo Zadrudni zvezi?« Zadrudni zvezi so ostali vrednostni papirji, vseučiliški fond pa je bil izplačan v gotovini. Vsakdo, kdor pozna denarni trg in predvojnne efekte, si lahko iz tega sam izračuna, kdo je napravil večji dobiček, fond ali Z. Z. iz 6 in pol letnih obresti. Koliko so vredni računi in drugi zaključki pisarje v »Pobedi«, je iz gornjih podatkov dovolj jasno. Zadrudna zveza v Ljubljani.

Med govorom predsednika Narodne galerije dr. Frana Windischerja pri otvoritvi

drugim so bili navzočni: pomočnik bana g. dr. Otmar Pirkmajer, zastopnik ministra za prosveto prosv. šef g. Mazi, zastopnik knezoškofa msgr. Steška, rektor dr. Matija Slavič in prorektor dr. Šerčan, predsednik apelacijskega sodišča dr. Vrančič, mestni župan dr. Puc in podžupan prof. Jarc, general Popovič, bivši minister in ban ing. Dušan Serneč, bivši pokrajinski namestnik senator g. Ivan Hribar, predsednik Zbornice za TOI g. Jelačin, avstrijski generalni konzul dr. Rosenberg, francoski konzul g. Neuville, češkoslovaški konzul ing. Sevcik, dekan tehniške fakultete prof. dr. Kralj, zastopnika teološke fakultete univ. prof. dr. Ujčič in univ. prof. dr. Lukman (ki je zastopal tudi Leonovo družbo), univ. prof. dr. Dolenc za društvo »Pravnik«, univ. prof. dr. I. Cankar, predsednik velešega g. Bonač, predsednik Slovenske Matice dr. Lončar, ing. Tomažič za inženirsko zbornico, gospa dr. Melita Pivec-Stele za literarno knjižnico, senator dr. Vladimir Ravnihar za društvo »Narodni dom« in Glasbeno Matico itd. Častno je bilo zastopano slovensko leposlovje s pesniki in pisatelji Otonom Župančičem, Francem S. Finžgarjem, Alojzijem Gradnikom in drugimi. Samoobsebi umevno je, da so bili navzočni številni slovenski likovni umetniki, med njimi Rihard Jakopič, Jama, brata Kralja ter drugi. Prav častno so bili zastopani tudi slovenski časnikarji, ki si smejo tudi lastiti nekaj zasluga pri Narodni galeriji, če ne drugih, pa vsaj za propagando. Uredništvo »Slovenca« je bilo zastopano z glavnim urednikom dr. Ivanom Ahčinom, urednikom-seniorjem Francem Terseglavom in več uredniki. Seveda se je otvoritve udeležilo tudi več uglednega ljubljanskega meščanstva.

Vso to odlično družbo je pozdravil v glavni dvorani ob 12 predsednik Narodne galerije dr. Fran Windischer, ki je imel nato krasen govor:

Govor dr. Windischerja

Naš narod je postavil v težkih časih s potrpežljivim zbiranjem Narodni dom kot afirmacijo Slovenstva, ki kljubuji preteči potužitvi. Dandanes v svobodni lastni državi je Narodni dom naše duhovne kulture: Dom je Znanstvenega društva za humanistične vede, predhodnika Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani, in Narodne galerije.

Narodna galerija je bila ustanovljena še sredi nemirnih časov dne 18. septembra 1918. Svojo današnjo obliko in ureditev je dobila 30. januarja 1924 na izrednem obnem zboru, ki je izpremenil prva pravila. Narodne galerije namen je po njenih pravilih: Ustanovitev, izpolnjevanje, vzdrževanje in varstvo javne slovenske umetnostne galerije, to je zbirka slikarskih, plastičnih, grafičnih in stavbarskih umetvorov umetnikov slovenskega rodu, bodisi moderne bodisi starejše dobe. Izključeni niso umotvori drugorodnih umetnikov, ki so stali v zvezi z domačo umetniško produkcijo, oziroma tistih, ki so vplivali na razvoj slovenske upodabljačije umetnosti. Narodna galerija ima namen, združiti vse že obstoječe umetniške zbirke, ki spadajo v navedeni okvir, v celokupnost. Istotako je Narodne galerije namen vzbujati zanimanje za uporabljajočo umetnost, raziskovanje slovenske umetnosti. »Narodna galerija bodi zbirka najboljših slovenskih umetnin, kar najbolj popolna slika razvoja posameznih umetniških osebnosti in slovenske umetnosti kot celote,« je dejal naš znanstveni vodnik Izidor Cankar že leta 1922 na rednem obnem zboru.

Narodna galerija je imela prva leta svojega obstanka svoje prostore v kresiji, odkoder se je januarja meseca leta 1927 preselila v Narodni dom. Dne 16. decembra 1928 je proslavila svojo desetletnico. Vodilna misel Narodne galerije je vsa dolga leta enotna velika slovenska galerija v Ljubljani. Ta misel se uresničuje od ustanovitve. Sedaj je umetnostna zbirka slik in kipov na novo urejena v prenovljenih prostorih Narodnega doma. Preuredba teh prostorov je zahtevala ogromne izdatke. To delo je dobesedno izsušilo naša sredstva.

Priprave Narodne galerije, da združi v tej zbirki umetnine, ki so last Kraljeve banske uprave Dravske banovine, Narodnega muzeja, Škofjiskega muzeja, Spomeniškega urada, Škofjiskega ordinarijata ljubljanskega, Mestne občine ljubljanske, Narodne galerije in zasebnikov je vodilo srečno do uspeha pa smo si danes dovolili povabiti Vas, moja spoštovana gospoda, v ta dom naše celokupne likovne umetnosti. Ljuba dolžnost mi je ob tej priliki, da izrekam najlepšo zahvalo vsem tlahtnim tvorcem naših umetnin od prvih naših neznanih freskantov iz XIV. stoletja mimo naših velikih baročnih mojstrov, mimo naših odličnih impresionistov do najmlajše stremeče umetniške generacije, najlepšo zahvalo izrekam gospodu sena-

Odsej bodo zbirke Narodne galerije pristopne splošnemu obisku. Narodna galerija se dobro zaveda, da zbirke umetnin še dolgo niso popolne. Priprave naše, podprto od vseh zavednih Slovencev, mora biti, da dosežemo zaokroženo popolnost tega središča in ognjišča naše likovne umetnosti. Od ustanovitve se je Narodna galerija morala boriti trajno z velikimi težavami. Mila potrpežljivost je resnično z nami zvezo sklenila. Že pred 12 leti je bilo rečeno na zboru njenih članov, da trpi Narodna galerija radi pomanjkanja gmetnih sredstev in radi prerahljiv stikov z našo javnostjo. Deset let pozneje sem na obnem zboru, govorec o naših gmetnih razmerah, dejal, da je zima v srcih in suša v roki. Gospoda, za vse, ki ljubimo slovensko umetnost, je danes svečan in imeniten dan pa ne bi hotel motiti slavnostnega razpoloženja za opisovanjem naših neveščnih gmetnih razmer. Za našo kulturno zgodovino je otvoritev Narodne galerije sekularen dogodek. Ob tej slovenski svečanosti bi s poudarkom izrekel iskreno željo in toplo prošnjo do vseh Slovencev, ki so dobre volje, da z ljubeznijo in tvorno naklonjenostjo spremljajo delo in trud Narodne galerije, ki jo štejemo z upravičenim ponosom med svoje najodličnejše in najvažnejše kulturne institucije. Za kulturne naprave je pasivnost občinstva največje zlo. Vse drugo je lažje premagati kakor apatijo. Doslej smo govorili, dopovedovali, navduševali in tudi na pomoč klicali za Narodno galerijo, često z glasom vpjoečega v puščavi. Sedaj je beseda resnica postala, na dejstva opta je dobila močeno doniše. Ponazorjene so naše besede sedaj, ko so zbirke naše celokupne likovne umetnosti odprte in razodete. Pridite in pogledite, rečemo sedaj z besedo gorečega očaka in dodemo: Sprejmite v srce to lepo pričo naše kulture, ljubite jo zvesto in stanovitno, negujte jo in skrbite zanjo vsak po svojih močeh, da bo cvetela Narodna Galerija in se dovrševala našim umetnikom v čast in vzpodbudo, našemu narodu in naši domovini v čast in plemeniti ponos.

Utrujeni praznega hrupa vsakodnevnih gmote prihajamo sami in v skupine zbrani radi in često v te posvečene prostore v goste k našim kulturnim penatom, da ubežimo praznoti dneva, vsakdanji trdi borbi za življenje, moč in slavo, da požlahtimo svojo dušo in ogrevamo svoje srce za lepo delo naših umetnikov pa da hranimo svojo dušo in jo evdno iznova bogatimo z zakladi in tvorbami slovenskega duha. Tu najdete že mnoge umetnike in umetnine razglašene slave stare in nove dobe, ali mnogo je še resnično lepega po naših in tujih krajih, kar mora sem, ker je sem povabljen. Zbirajmo torej in množimo te umetnine vsak po svojih močeh, da ne izginejo v kraje, iz katerih ni vrnitve, kakor je izginila mana, katere ni bila po-brana o pravem času.

Lepa hvala Vam, gospoda, za Vaš ljubezniv obisk. Želim si ga čim česče od Vas in od vseh, ki jim je pri srcu naša umetnost in naša slovenska kultura, ki jo hočemo vztrajno izpopolnjevati, da ostane močan činitelj v kulturnem življenju in napredku Jugoslovanov pa se vedno bolj uveljavlja in jača v svojih nenadomestljivih osebinah. Narodna galerija je odprta.

Govor dr. Windischerja so navzočni sprejeli z navdušenjem. Te, kakor tudi naslednje govore je prenašal hkrati ljubljanski radio.

G. podban otvori NG

Nato je imel otvoritveni govor pomočnik bana g. dr. Otmar Pirkmajer, ki je izjavil:

Današnji dan, ko se odprva Narodna galerija po svoji novi ureditvi, znači za vso slovensko javnost zlasti pa za Ljubljano dogodek, ki je vreden, da se pri njem zaustavimo ter ga proslavimo s spominom, s priznanjem in s hvaležnostjo napram vsem onim činiteljem, ki so pomagali ustvariti to pomembno slovensko kulturno ustanovo. S skromnimi sredstvi je bil storjen začetek in mnogi so gledali skeptično na idealno zamisel. Ali danes smo veseli, da imajo prav oni, ki so se pogumno lotili dela ter nam s svojo marljivostjo in vztrajnostjo pripravili dom slovenske likovne umetnosti, ki naj kaže razvoj te kulturne panoge pri Slovencih od skromnih početkov pa do najnovejše dobe, v kateri se nam slovenski likovni umetniki predstavljajo s svojimi sodobnimi tvorbami. Ta dom pa ne bo služil zgolj za to, da se v markantnih potezah registrira razvoj in napredek slovenske likovne umetnosti, temveč naj bo dokaz slovenske ustvarjaljeve kulturne sile, ki naj dobi v Narodni galeriji svojo pobudo in svoj polet. Radi tega važnega pomena Narodne galerije moramo biti hvaležni vsem, ki so vložili toliko skrbi in ljubezni v to ustanovo ter izrekam svoje priznanje in zahvalo

110 tihotapcev prijetih

Rakek.

Vsakdo, ki ima obmejno prestopnico, sme po netunskih konvencijah nesti s seboj čez mejo deset kilogramov moke. To in pa razlika med liro in dinarjem je povzročilo neke posebne vrste trgovino, ki se vrši že vse leto in postaja vedno bolj živahna.

Najprej so nosili čez samo moko, pozneje pa tudi meso, maslo, jajca itd.

Vsa stvar se je že lepo ustalila. Vsak »kontrolant« ima v italijanskem obmejnem pasu že svoje redne in stalne odjemalce. Moki te tihotapce le to, da jih italijanske oblasti od časa do časa polove, jih malo bolj temeljito pregledajo, jim zaplenijo blago, in sem pa tja tudi kakšnega zapro, če najdejo pri njem kaj prepovedane robe.

Birmovanje v litijski dekaniji

Litija, 21. junija.

V naši dekaniji, ki je med vsemi dekanijami na Kranjskem najbolj hribovita in težavna, je podelil zakrament sv. birme prevz. g. knezoškof dr. Rožman v sledečih farah: aprila v Javorju, v Stangi, na Jančnem in Prežganju, junija pa v Kresnicah, Polščini, Dolah, St. Juriju pod Kumom, Svibnem, Radečah ter končno v Hotiču. Deževje je skoro povsod nagajalo, svečanega sprejema nadpastirja in birmovanja pa ni bilo.

Kočija, v kateri se je vozil prevz. g. knezoškof, je na poti v Svibno obstala v blatu, tako so sedaj pri nas ceste slabe, domačini so potem pomagali voz izvleči. Najlepši sprejem svojemu knezoškofu je priredila vsekakor župnija Prežganje, v občini Trebeljevo, kamor se je zbrala k sprejemu celotna fara, tako da so ostale vasi, hiše in domovi popolnoma prazni. V imenu župljanov in katoliških organizacij je pozdravil škofa biški dolgoletni župan g. Jožef Gale v tako jedratih in vznešeni besedah, v katerih je poudarjal zvestobo slovenskega ljudstva do svoje katoliške cerkve in duhovnikov, da ni ostalo nobeno oko brez solz... Na večer pod mrak pa so po vseh gričih, holmih in domačijah obširne trebeljevske občine vzplamteli kresovi, našli so jih najmanj 200, v čast knezoškofu. Tako je ta občina s svojimi tremi farami bila videti kakor morje ognjenih zubljev. Tako je na najsijajnejši način ljudstvo trebeljevske občine manifestiralo svoje katoliško prepričanje in ljubezen do svojega knezoškofa.

Proslava 40letnice SPD

V nedeljo, 25. t. m. bo v veliki dvorani Uniona proslava 40 letnice enega naših najbolj plodonosno delujočih društev. Dolžnost naše javnosti je, da posveti temu prazniku svojo pozornost s tem, da počasti ta spomin z obilnim obiskom. Slavnostni govori bodo dr. T. D. dr. Pretnar. Slavnostni govor pa govori dr. Tominec iz Maribora, nato se bodo pred nami razgrnili najlepši prizori iz naših alp. S pomočjo filma se podamo »V kraljestvo Zlatogorac«, kjer obiščemo Bled, Bohinj in se povzpemo na vrhove Golice, med bajna polja belih narcis. Očarjiv pogled iz Slemenana na Jalovec zaključijo tri filmi. Nato nas obkrožijo »Triglavske strmine«. Nepozaben je pogled iz Srednjega vrha na Šnikovo skupino, v družbi naših plezalcev (Čop, Potočnik, Drogenik) pogledamo med rebra Skrlatice nato pa na strmo triglavsko steno. Badijurov film »Triglav pozimi« zaključijo prvo filmsko akademijo slovenskega filma. Prvih 10 vrst je rezerviranih za povabljenе goste in imajo dozor do teh sedežev predstavniki oblasti, delegati in povabljeni, ki se izkažejo s povabilom. Vsi ostali sedeži v dvorani pa so brezplačno na razpolago članom SPD in vsem prijateljem naših planin.

Počitniška kolonija

Salezijanskega mladinskega doma na Kodeljevem

S pomočjo Vincencijeve konference v Mostah je organiziral Salezijanski mladinski dom počitniško kolonijo za dečke od 8. leta naprej na gradu Otočec pri Novem mestu (7 km od žel. postaje Novo mesto). Postaja avtobusa Krško-Novno mesto tik pred kolonijo. Kolonija se prične dne 4. julija. Prispevek za enomeščno bivanje na koloniji z vožnjo tja in nazaj znaša Din 280 in ga je plačati naprej.

Če bi kak udeleženec v večji meri kršil red in disciplino, ga bo vodstvo poslalo predčasno domov. V takem slučaju se prispevek ne bo povrnil.

Pridnim in res potrebnim dečkom bo vodstvo prispevek po možnosti znižalo. Zastoj bo mo sprejeli le toliko dečkov, kolikor nam bodo dopustili milodarni dobri ljudje, ki bodo kolonijo podprli s svojimi prispevki.

Prošnjo za sprejem v kolonijo in za morebitno znižanje je vložiti pisмено pri ravnateljstvu Salez. mlad. doma na Kodeljevem najkasneje do 26. junija.

Bled se dramí

Bled, 21. junija.

Na Bledu je pričelo živahno življenje od strani gostov in tudi domačinov, ki so se vzdrmlili iz zimskega spanja in začeli pripravljati svoja lepo urejena stanovanja za ljubek in ugoden domek gostom. Ravno mali posestniki vil in pensionov so prav zelo odvisni na velik obisk gostov. Današnji Blejci so navezani na goste, malo pa jih je, ki so še vedno z dušo in telesom priklenjeni na svojo očetno zemljo in jo negujejo z vso skrbjo in nego. Danes je Bled že živahen. Toda le bolj v glavnih hotelih, tako v hotelu Toplice in Park-hotelu, ki sta pač med najlepšimi in tudi najrazkošnejše opremljena hotela v državi. Nudita gostom ves komfort današnjega časa. Svet je dandanes razvijen in si želi ugodnosti, seveda ako mu dopuščajo denarne razmere. Pač pa Blejci računajo, da pridejo na Bled taki gostje, ki so materijalno dobro podprti in ravno od takih Bled največ pričakuje — posebno že v teh časih krize. Ni pa rečeno, da nimajo dohoda na Bled manj premožni gostje, saj se tudi lahko za skromen denar imenito zabavajo in uživajo blejske krasote. Saj Bled ni več tako ogromno drago letovišče kakor so ga razkricali prva leta po vojni.

Glavni hoteli so danes že povsem napolnjeni, privatna stanovanja pa se bolj počasi polnijo. Jih je precej oddanih za časa glavne sezone, ki je od 1. julija do 15. septembra. Vključ temu, da se Blejci silno trudijo in skušajo sezono razširiti na

Nekaj podobnega se je zgodilo tudi v ponelejek. Ni hudega sluteče kontrobanterje ali bolje rečeno kontrobanterice so polovili še predno so utegnili razpečati svoje blago. Prav lepo število se jih je nabralo v Postojni. Nač manj kakor 110 so jih spravili skupaj.

Pobrali so jim blago in kar je za kontrobanterje še hujše, tudi prestopnice. Po celodnevem zadržanju v Postojni so jih odpravili proti večeru na komisariat na Rakek, kjer so jih šele izpustili. Po večini so bile same ženske iz bližnjih okoljskih in mnogo tudi daljnih hribovskih vasi.

Pravijo, da vse to »kontrobanterjem« ni zelo dobre volje; na poti domov, da so celo prepevali: »Oj zdaj gremo, nazaj še pojdemo.« Seveda, če jim bodo Italijani vrnilli prestopnice, drugače bo pa malo težko. No, naj se le vse gladko izteče!

Kupujemo na vagone staro neizgorelo trgovsko litino

Ponudbe na Osječku ljevaonico željeza i tvornicu strojeva d. d., Osijek.

ma, junij in še na cel spetember, a vendar za enkrat se ni obneslo.

Letos nagaja deževno vreme in domačini kar obupujejo, če bo še tako v naprej nestanovitno vreme. Nestrpni gostje povprašujejo domačine, kedar da se bo vreme ustanovilo — toda Blejci niso preproki.

Gostov ima Bled že lepo število, toda v večini prevladujejo inozemci, Nemci, Avstrijci, Čehi in Jugoslovani. Pričakuje se pač, da bo obisk Jugoslovancev zopet največji. Saj je Bled ponos Jugoslavije in najlepše letovišče naše kraljevine. Po svoji legi in krasoti se kosa z vsemi drugimi letovišči v državi.

Tudi blejska občina se je trudila, da uredi in pripravi najnujnejše zadeve, ki naj bi povzdignile Bled in okolico. Začela je popravljati ceste, ki so bile v zelo slabem stanju in tudi cestna razsvetljava je pričela delovati. Urejen naj bi bil tudi zdraviliški park. Seveda bo ekušala občina vse v najkrajšem času končati in urediti, da bo v ponos občine in v korist gostov.

Nočem postelje v sobi pač pa Couch zofo

ali fotelj, ki se spremeni v mehko udobno posteljo za eno ali dve osebi. Tudi vse tapetne izdelke: madrace, otomane itd. dobite pri

FRANC JAGER, tapetnik
SV. PETRA NASIP št. 29
Telefon 20-42

Koledar

Petek, 23. junija: Srce Jezusovo; Agripina, devica. Mlaj ob 2.22. Herschel napoveduje lepo, a vetrovno vreme.

Novi grobovi

† **Hermína Gornik.** Na zagrebški kliniki je po daljši bolezni mirno v Gospodu zaspala gospa Hermína Gornik, roj. Cegnar. Njeno truplo bodo prepeljali v Ljubljano. Naj ji sveti večna luč! Žalujcim naše globoko sožalje!

PREHODNA DOBA DEKLIC JE MED 12. IN 17. LETOM.

to je doba, ko mora imeti vsaka deklica močno in zdravo kri, močno in zdrave živce in izvrsten apetit. Dajte ji »ENERGIN« za okrepitev krvi, živcev in apetita.

»ENERGIN« se dobi v lekarnah, pol litra 35 Din

Ostale vesti

— Zahvaljujemo se vsem, ki so letošnje šolsko leto kakorkoli pomagali Vincencijevi konferenci za akademike in Ljubljani. Skromno je bilo naše delo, saj tudi nismo dobivali podpor od kakih mogočnih finančnih podjetij, naša opora je bila v veliki meri miloščina uboge vdove. Z zagrenjenostjo se človek spomni nešteti prošnji na naše najvidnejše denarne in industrijske trdnjave, ki so bile prazno delo. Toda tem bolj smo hvaležni malim darovalcem v mestu in na deželi. Ti so nam pred vsem tudi trdna moralna opora. Od njih pričakujemo še tudi za bodočnost trdne podpore.

— **Opozorilo.** Te dni je v bližini Kamnika neka približno 30 letna, boljše oblečena ženska, ostrženih črnih las, skušala priti do denarja pod pretezo, da rabi nekaj denarja za prestop v katoliško Cerkev. Vse, kar je pripovedovala, je bilo izmišljeno. Ker je verjetno, da bo še poskušala na ta ali podoben način izvabiti denar, se svari pred to svojevrstno sleparko.

— **Desetletnica mature.** Maturanti humanistične gimnazije v Ljubljani letnik 1923 se zberemo ob 10 letnici mature 27. junija ob 20 v hotelu Bellevue v Ljubljani na prijateljski sestanek.

— **Dolžnost daljše zaposlitve bivših vajencev.** Po § 294. novega obrtnega zakona so dolžni zaposlovati učni gospodarji izučene vajence najmanj tri mesece kot pomočnike.

— **Kdor se hoče ohraniti svežega in zdravega,** naj jemlje tedensko enkrat ali dvakrat pred zajutrekom kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice. Zdravniška poročila iz bolnišnic dokazujejo, da radi jemljejo »Franz-Josef« vodo posebno bolniki na želodcu, črevesu, jetrih, ledvicah in žolču, ker brez neprijetnih občutkov in posledic točno odvajajo. »Franz-Josef« grenčica se dobi v lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

— **Strelska družina in občina.** Iz Mengša nam poročajo: Čudne slučaje doživljamo v naši občini zadnji čas. Kakor smo že poročali, je bila ustanovljena pri nas strelska družina. V smislu uredbe mora vsaka družina predložiti prepis zapisnika ustanovnega obnega zbora strelskemu okrožnemu odboru v Ljubljani, občina pa mora potrditi pravilnost prepisa zapisnika. Družina je poslala občini izvirnik zapisnika in 2 prepisa s prošnjo za overitev. Županstvo je odgovorilo sledeče: »Na Vaš predlog od 16. 6. 1933. v zadevi overitve zapisnika o osnovanju streljaške družine v Mengšu, se vam poroča, da je občinski svet sklenil, da tega

zapisnika v neizpremenjenem stanju iz tehničnih razlogov ne more overiti. Med drugim stoji občina na stališču, da se imajo vsa zborovanja in sestanki vršiti izključno v »Sokolskem domu«. Rešitev županstva nima datuma in nobene poslovne številke. Ker županstvo ni hotelo potrditi pravilnosti prepisa zapisnika, ga je potrdilo okrajno sodišče v Kamniku.

PROTI SONČNIH PEG ? ORISOL CREME!

— **Ponesrečenci.** Iz Iške vasi so prinesli v bolnišnico 2 letnega Antona Mazija, sinčka dnarice. Tonček je prevrnil nase posodo kropla in se hudo oparil po vsem telesu. — Sletnemu sinu mesarskega pomočnika Viljemu Perdanu iz Štepanje vasi 123 je nekdo med balinanjem po nerodnosti zagnal kroglo v glavo in ga lažje ranil. — V Sapu pri Šmarju je nekdo močno pretepel 31 letnega posestnika Franca Strezka, ki je dobil lažje poškodbe po vsem telesu.

— **Načrt stolnega mesta Ljubljane** s seznamom ulic. Sestavila M. Cerne in M. Tomšič, seznam uredil J. N. Jeglič, založila Jugoslovanska knjigarna

Ljubljanske vesti:

Na novo pot

Vsaj enkrat na leto bodimo vsi enega duha in enega srca! Vsaj en dan v letu naj bodo naše misli, besede in dejanja posvečene treznosti! Naš rod je bolan, oslavljen po alkoholizmu. Naš rod propada — duševno in gmotno, alkoholizem mu jemlje dostojanstvo človeka in ustvarja suroveže, divjake, ubijalce, lenuhe, zapraviljive in berače. Alkoholizem preganja božjega Duha, alkoholizem vodi v brezboštvo.

Kako dolgo še?!...
Letošnja kresna nedelja naj bo mejnik med brezbriznostjo in resnim delom za treznost. Kako bomo v bodoče delali, da dosežemo svoj cilj, se bomo pogovorili v nedeljo 25. t. m., ko bo

občni zbor »Svete vojske«

v dvorani Rokodelskega doma, Komenskega ul. št. 12 ob 10 dopoldne po sledečem redu:

Ada Sari

znamenita koloratorna pevka, je te dni gostovala v našem opernem gledališču. Pela je vlogo Rozine v Rossinijevem »Seviljskem brivcu«.

Pevka s takimi vrtilinami je zmogla res nuditi človeku pristen umetniški užitek. Poleg dejstva, da ji je Bog dal visoko vreden glasovni material, ga je sama izdelala in izoblikovala do fines; tehnično pevski zahtevki, bodisi o zastavku, nastavku, resonanci, vokalizaciji, bodisi o dovršenem dihanju, so uveljavljeni. In tako izvalja pevka s svojim glasom estetske učinke tako lahko in precizno, da se ti mimogrede zazdi, kot da to ni več človeški glas, temveč dovršen glasbeni instrument v rokah umetnika. — Tudi v igri pevka prav simpatično učinkuje.

V splošnih obrisih pa se je v predstavi odražalo tudi to pot isto, kot se ponovno dogaja pri takih gostovanjih. Pevci v nekaki tihi borbi sprost vse svoje sile in se morda posameznikom res posreči sorazmerno znatne uspehi, toda celota trpi zato tembolj na svoji enotnosti kvalitativni. Najbolj se občuti v takih slučajih tudi pomanjkanje energične režiserjeve roke, ki bi znala še zlasti delom, kot je »Seviljski brivec«, orisati potrebno mejo, da se vzdrži še pravi nivo klasičnosti opere nad burkasto, že operetno komiko. Zdi se, da pri nas teh mej skoraj več ni.

V. U.

Rekordna racija

Ljubljana, 22. junija.

Racija na razne potepuhe in sumljivce, ki jo je danes dopoldne priredila ljubljanska policija po vsem mestu, je bila nedvomno ena največjih, kar jih je bilo zadnje čase v Ljubljani. Od zgodnjega jutra pa do opoldne je policija prišla in privedla v zapore 55 ljudi. Racija se je pričela davi ob 3 in trajala neprestano do opoldne, ponekod pa se je nadaljevala še popoldne. Boge kakšnega kapitalnega plena policija sicer ni napravila, ker med prijetimi ni bilo nobene »težke ribe«, to se pravi nobenega večjega zločinca, pač pa vse polno ljudi z različnimi malimi grehi in nadlogami. So bili sicer vmes grešniki, ki so se kdaj pregrešili proti lastni državi, največ pa jih je bilo vmes takih, ki živijo, kakor božji volci: ne vedo, kje bodo večerjali, ne vedo, kje bodo jutri zajtrkovali, kje bodo spalili, najmanj pa vedo, kaj bodo delali. Nekateri so zašli na to dno družbe brez lastne krivde: dela niso dobili, jesti so hoteli, pa so pričeli po malem beračiti, dokler se niso lepega dne znašli kje na kolesu v okolici mesta v družbi sebi enakih in še slabših, kmalu pa tudi na policijskih pripihah in v policijskih bukvah, kjer je navedeno v rubriki poklice: delomržež. Zgodbe skoraj vseh teh, ki so jih danes prijeli, so si enake in enako preproste...

Največ je policija prišla teh ljudi na Viču. Tam je več kolescev, ki jih ti brezdomci prav obrajajo kot izvrstna prenočišča. Policija jih je tam iztaknila 22. Več jih je prišla tudi v Mostah, v bežigradski okolici in drugje. Kar jih bo mogla, jih bo policija izgnala iz mesta, druge bo zopet izročila sodišču, nekaj pa jih bo izpustila s svarilom, naj se pobožajo. Vendar vse skupaj ne zaleže dosti — pri prihodnji raciji bodo v policijskih zaporih skoraj isti obrazi. Težaven je namreč boj proti temu pojavu, ki je tako zvest spremljevalec bede in pomanjkanja, zlasti pa brezposelnosti.

**Na okusne ribe — Tinca —
bova k Slamiču stopila
in še malo jih zalila
z dobro kapljo dalmatinca!**

Dolgoprstneža pod ključem

Policija je prišla delavca Stanka Pelca, ki je dne 17. t. m. ukradel neki stranki na Aleksandrovi cesti 2 lepo boo, vredno 2000 Din. Pelc je to boo prodal nekemu starinarju za 80 Din. Policija je to boo našla, aretirala pa je tudi starinarja in ga skupno s Stankom izročila sodišču. — Ko je prodajal ukradeno blago, je bil prijet mlad, a že izurjen tat Valentin Zagar iz Most. Zagar je že lani ukradel Jeni Parcerjevi v Florijanski ulici mnogo blaga v vrednosti 4000 Din. Do letos je to blago skrival, sedaj pa ga je pričel razpečavati, toda le z malo sreče, ker je bil pri tem zaloten in aretiran. Del blaga je policija že našla.

v Ljubljani. Izdaja novega načrta mesta Ljubljane je bila zelo nujna potreba. V zadnjih letih se je mesto zelo razširilo, nastale so nove ulice, ceste in trgi. Marsikdo je bil večkrat v zadregi ako je iskal novo ulico ali če je bil vprašan od tujca, kje je ta ali ona ulica. Vse zadrege so z izdajo novega načrta odstranjene. Načrt je izobno sestavljen in risan v petih barvah. V priloženem seznamu pa so vse ulice, ceste, trgi, javna poslopja in uradi, vojašnice, konzulati, šole, bolnišnice, hoteli, spomeniki itd. navedeni v abecednem redu z označbo lege, kar posebno olajša iskanje ene ali druge ceste ali urada. Vsem pisarnam, šolam in korporacijam kakor tudi posameznikom in izletnikom, ki iz kakršnegakoli vzroka iščejo gotove ulice, načrt toplo priporočamo. Cene so sledeče: načrt s seznamom vred 20 Din, načrt nalepljen na karton s seznamom 35 Din, nalepljen na platno v žepni obliki s seznamom 45 Din, na platno s palicami s seznamom 55 Din.

— **Doraščajoči mladini** nudimo jutraj čašico naravne »Franz Josefove« grenčice, ki dosega radi tega, ker čisti kri, želodec in čreva, pri dečkih in deklicah prav izdatne uspehe.

1. Zdravstveno predavanje — dr. M. Ahčin. 2. Prvi protialkoholni pionirji pri nas — predava monsignor Viktor Steska. 3. Pozdravni nagovor — predsednik »Svete vojske« Janko Grad. 4. Poročilo odbora. 5. Slučajnosti. 6. Volitev odbora.

Predavanje monsignora Steska bo tudi v radiu.

Popoldne bo izlet »Svete vojske« na Rožnik, kjer bo v proslavo sv. Janeza Krstnika, patrona treznikov, ob 4 cerkven govori in pete litanije z blagoslovom.

Vsi, ki čutite z narodom, vsi ki imate dobro voljo narodu pomagati, vsi, ki vam je za čast naroda: Pridite ta dan na naš občni zbor. Pridite pa tudi na Rožnik k cerkveni proslavi. Pridite, da začrtamo pot, po kateri bomo odslej hodili!

»Sveta vojska«.

Kaj bo danes?

Drama: »Tartuffe«. Red A.

Opera: Zaprtlo.

Kino Kodeljevo: Ob 17 in 20.30: »Leseni križič«. Nočno službo imajo lekarne: Mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Ustar, Sv. Petra cesta 78 in mr. Hočevar, Celovška cesta 34.

Zdrava peč — Lutz

⊙ Za zaključek evharističnega kongresa v Mostah bo v nedeljo ob 4 popoldne velika evharistična procesija, po procesiji na stadionu Salez. mladinskega doma na Kodeljevem zaključni govor g. p. Kazimira Zakrjaska, pete litanije Srca Jezusovega, posvetitev presv. Sreca, zahvalna pesem in blagoslov z Najsvejšim. Vse udeležence najvjudneje prosimo, da se že pred 4 zberejo na stadionu Salez. mlad. doma, da se bo mogla procesija pravočasno razvrstiti.

⊙ **Kresni večer in kresna nedelja v Trnovem.** Na kresni večer bo, kakor druga leta, trnovska cerkev sv. Janeza Krstnika slovesno razsvetljena z žarometi, ki jih oskrbi mestni magistrat kot patron trnovske župnije. Od zvonika do zvonika bo žarel v lučkah Krstnikov simbol — belo jagnje v lučkah. V nedeljo bo slovesno prošenje. Ob 9 bo slovesna sv. maša, pri kateri bo pel trnovski cerkveni zbor s spremljanjem orkestra Gabriela Franeka Missa solemnis. Introitus in Communio koral, graduale Choudowskega, Offertorium Wagner, Tantum ergo Grumov, himna sv. Janeza Maroltova. V soboto — na kres — bo ves dan veliki oltar razsvetljen in prav tako v nedeljo. Oba dni Ljubljančani radi romajo v Trnovo.

⊙ **Zveza planinskih društev priredi v soboto 24. t. m. ob 5 popoldne svoje zborovanje.** Zvečer ob 8 prijateljski sestanek delegatov Zveze in podružnic. V nedeljo ob pol 9 bo v beli dvorani Uniona zadnje zborovanje.

⊙ **Krkac ima drevi ob pol 9 svoj poslednji prosvetno-družinski večer** v sezoni v društveni dvorani pri Mikliču. Na programu poročilo predsednika, solospjevi narodnih pesmi baritonista g. Dragana Zagarja, Erklavčev šramč-kvartet in razgovor o nameravanih peš-izletih in o krožnem avtomobilskem izletu po Dolenjski. Vstopnine ni, vstop vsakomur dovoljen.

⊙ **Strelska družina Ljubljana obvešča članstvo** in prijatelje strelskega sporta, da se strelske vaje do 9. julija ne bodo vršile. Prihodnje strelske vaje bodo od 9. julija dalje redno vsako nedeljo od 8.30 do 12 na vojaškem strelišču na Dolenjski cesti. Ker se je cena municije letos znatno znižala in ker bo ob priliki razvija strelske zastave na jesen tekmovalno streljanje z lepimi nagradami, pričakujemo pri vajah čimvečje udeležbe. - Odbor.

⊙ **Članstvo Podpornega društva železniških uslužbencev in upokojenecv v Ljubljani obvešča**, da se je društvena pisarna preselila z današnjim dnem v III. nadst. poslopja Nabaviljane zadruge drž. uslužbencev v Ljubljani, Masarykova cesta 17. — Odbor.

⊙ **Tatvine koles.** Sodnemu slugi Francu Meziču je v sredo popoldne nekdo ukradel izpred glavne pošte 800 Din vredno kolo. Skoraj ob istem času pa je iz veže št. 6 na Starem trgu izginilo nekemu tapetniškemu pomočniku 1200 Din vredno kolo. — V Zrinjskega ulici je bilo ukradeno Iv. Judežu 1500 Din vredno kolo, na Miklošičevi cesti pa tudi 1500 Din vredno kolo, last. Andr. Gruma.

⊙ **Dogodek v Novih Jaršah.** Poročali smo o dogodku v Novih Jaršah, kjer da je neki M. K. močno pretepel nekega dečka in njegovo mater, da sta morala v bolnišnico. Informirali smo se o dogodku in ugotovili, da se je ta dogodek pripetil bistveno drugače, zlasti pa ni res, da bi M. K. vlomil v stanovanje omenjenih dveh. Toliko v poljasnilo, da ne bo trpel M. K. krivice.

⊙ **Specialno izbiro modnih blaš in pumparc** dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE.

DRAMA
Začetek ob 20.

Petek, 23. junija: TARTUFFE. Red A.
Sobota, 24. junija: JAKOB RUDA. Prireditev »Preroda«, izven. Znižane cene.

Nedelja, 25. junija: OKENCE. Izven. Globoko znižane cene od 20 Din navzdol.

OPERA
Začetek ob 20.

Petek, 23. junija: zaprtlo.
Sobota, 24. junija: JIM IN JILL. Red D.
Nedelja, 25. junija: GROFICA MARICA. Globoko znižane cene od 30 Din navzdol.

Mariborske vesti:

Strahovalci Maribora in okolice

Danes v petek pridejo pred mali senat tukajšnjega okrožnega sodišča rokovanjati, ki so bili strah in trepet Maribora in okolice od lanske pomladi pa do jeseni. Zagovarjali se bodo obtoženi Valh Anton in njegovi pomagači Franc Zöllner, Nikola Deanač, Jakob Štulič, Jakob Balaskovič, Andrej Bizjak, Ivan Kontelja, ki se vsi nahajajo že od jeseni dalje v preiskovalnem zaporu ter Valhova sestra Amalija, Balaskovičeva žena Antonija in Bizjakova žena Antonija, ki se nahajajo na svobodi. Za razpravo vlada v mestu in okolici umevno zanimanje, saj je nebroj žrtv, ki so jih v smislu obtožnice okodovali, poleg tega pa so zlasti na Pobrežju, kjer so vsi stanovali, med obdobji občinarji dobro znani. Bo to prava monstre-razprava, saj je povabljenih pred sodnika nič manj kot 54 prič, na zatožnih klopih pa bo 11 obtožencev. Gre za skupno škodo skoro 200.000 Din. V obtožnici se v zvezi s tem navaja več velikih vlomov, o katerih smo že svojčasno poročali. Med drugim vlom v vilo dr. Blankeja dne 10. julija lanskega leta, kjer je bilo 30.300 Din škode; 5. avgusta vlom v trgovino Rajmunda Dimnika pri Sv. Miklavžu ter je našala škoda 21.187 Din; 31. avgusta

Prezvišeni škof dr. L. Tomažič odpotuje danes v gornjeograjsko dekanijo, kjer bodo birmške slovesnosti po sledečem sporedu: 24. t. m. v Šmihelu nad Mozirjem, 25. t. m. v Mozirju, 26. t. m. v Nazarju, 27. t. m. v Rečici, 29. t. m. v Ljubnem, 30. t. m. pri Sv. Francišku, 1. julija v Lučah, 2. julija v Solčavi, 3. julija v Gornjem gradu, 4. julija v Novi Štifti, 5. julija v Bočni, 6. julija v Šmartnem ob Dreti.

Nižji tečajni izpiti na realni gimnaziji. Izpit je delalo 83 učenec in 47 učenk. Napravilo ga je 64 učenec in 40 učenka, popravi izpit ima 21. Odloženih je bilo za eno leto pet.

Kritika občinskega gospodarstva. Hišni posestniki so imeli v sredo zvečer v dvorani hotela Orel izredni občni zbor, na katerem so razpravljali o davščini na nezazidane parcele. Občni zbor, ki ga je vodil predsednik Društva hišnih posestnikov Meglič, je bil zelo dobro obiskani. Navzoča sta bila tudi podžupan Golouh, občinski finančni referent Sabothy, iz Ljubljane pa je prišel tudi predsednik Zveze hišnih posestnikov Frelj. Potek zborovanja je bil mestoma buren ter so posejali v debato številni govorniki. O davščini je referiral predsednik Meglič, ki je naglašal, da so se lastniki parcel po nepotrebnem razburjali, ker davščina kljub pooblastili finančnega ministra še ni pravomočno imela prizadele še vedno odprto pri tožbo. O predmetu so se govorili Glaser, Sax, Sprager, ki so vsi odločno nastopili proti davščini ter so kritizirali občinsko gospodarsko politiko in zahtevali več štednje v občinskem gospodarstvu. Podžupan Golouh in finančni referent Sabothy sta opozarjala na finančne težave mestne občine ter zagovarjala sporazumno pot. Predsednik Frelj je opozarjal, da je ljubljanska občina predmetno davščino ukinila. Ob zaključku zborovanja, ki je trajalo skoro do 23, se je sprejela protestna resolucija, ki se pošlje mariborskemu županu in banu Dravske banovine.

Vodstvo Mariborskega tedna prosi trgovce in obrtnike, ki bi slučajno ne dobili poziva za pripravek daril za reprezentančno elektno loterijo, da se sami javijo pisмено, osebno ali telefonsko v pisarni Mariborskega tedna v Gosposki ulici, telefon št. 2800.

Priznanje za 10 letno delo. V sredo zvečer je mariborska podružnica SPD slovesno izročila diplomsko častnega predsednika in častnega člana svojemu bivšemu načelniku dr. Senjorju kot znak priznanja za njegovo veliko delo. Izročitev se je izvršila pri Orlu v prisotnosti celokupnega odbora, ter jo je izvršil sedanjí načelnik inž. Šlajmer. Diploma je lepo in visoko umetniško delo; načrt je napravil inž. arh. Saša Dev, v les pa jo je vrezal naš priznani umetnik Sojč.

Mezdno gibanje se je pojavilo v nekaterih obratih v mariborski okolici. Tako v Rušah, kjer je zajelo lesno delavstvo, in v sladkorni papirnici. Tozadavne razprave, ki jih vodi tukajšnja ekspozitura Delavske zbornice, se bodo pričele prihodnji teden.

Drugo sezono brez glasbenih predstav. Kakor doznavamo, namerava poleg tenorista Sancina sprejeti za prihodnjo sezono angažma na drugem odru tudi priljubljena pevka gđ. Pavla Udovičeva. Izvršile se bodo še nekatere druge izpremembe v ansamblu mariborskega gledališča, tako da ostanemo predvidoma v prihodnje brez glasbenih predstav. Gledališče bo vzpirjalo samo dramska dela in veselice.

Zadnja pot Olge Kostanjekove je bila vprav veličastna. Udeležba je bila ogromna. Spreved je vodil domači župnik Anton Lajnski ob asistenci župnikov Kokelja in Potočnika. Izkrene in toplo prisrčne so bile besede, ki so plemeniti rajniki govorili v slovo domači gosp. župnik Lajnski, škofski upravitelj Lazar in mariborski zdravnik dr. Toplak. Blagi pokojnici večna luč, užaloščnemu soprogu in sorodnikom iskreno sožalje!

Rženi in koruzni kruh. Radi povpraševanja po cenejšem kruhu so mariborski pekovski mojstri na svojem zadnjem zborovanju sklenili, da se od 26. t. m. dalje peče poleg sedanjega belega in polbelega kruha še rženi in koruzni kruh in sicer se bo prodajal prvi po 3.50 Din, drugi po 2.50 Din. Od 26. t. m. dalje obstajajo sledeče vrste kruha: beli po 5 Din za kg, polbeli po 4.50 Din, rženi po 3.50 Din, koruzni po 2.50 Din.

Tega Mariborci še niso videli, kar smo doživeli v sredo zvečer na unionskem borišču. Dve uri in pet minut sta se borila češki lev Mrna in Rumun Angelescu. In še brez odločitve. Šele organ javnega reda je moral opozoriti, da je policijska ura prekoračena in da se mora borba prekiniti. Nekajkrat je Rumun s svojim dvojnim nelsonom zajel Mrno, ki pa se je v vedno rešil nevarnega oklepa s tem, da je odjadral v aut. — K etvari bi imeli nekaj pripomniti v toliko, da bi se naj odločilne borbe vršile po pravilnejšem načrtu, ki ne dopušča, da se prekinjene borbe nadaljujejo šele čez nekaj dni, medtem ko je ta ali drugi moral medtem prestatí že drugo odločilno borbo. Tudi tukaj je treba reda!

Rezervni častniki imajo v nedeljo izlet v mariborsko okolico. Zbirališče na Glavnem trgu ob 13, nasproti avtobusne postaje. Tudi družine vabljene.

Delodajalci naj se javljajo pri Borzi dela za inteligenčne posle, Sodna ulica 19/III.

Mornarji imajo sestanek v nedeljo ob 10.30 polnočne v mali dvorani Narodnega doma, Mornariška sekcija Jadranske straže.

Zveza mladih inteligentov priredi v nedeljo, dne 25. t. m. izlet v Svečino, odhod ob 1.30 polnočne. Dne 29. t. m. pa k Sv. Duhu, odhod ob 7.30 zjutraj. Zbirališče obakar pri ribniku v parku.

Avtobusna proga št. 1 se podaljša. Dve dolgo napovedano podaljšanje avtobusne proge št. 1 od

sta vlom v škofijski dvorec v Betnavi, škoda preko 20.000 Din; dne 10. oktobra zopet vlom pri trgovcu Dimniku pri Sv. Miklavžu, to pot pa 22.651 Din škode. Zadnji vlom je bil izvršen pri trgovcu Rižniku v Počehovi, kjer je bilo 33.238 Din škode. Ta vlom je bil, kakor znano, usoden, ker je zajel stražnik pet vlomilcev, ko so skušali v zgodnjih jutranjih urah preplejati blago, ki je izviralo iz vroma v Rižnikovo trgovino, z brodom preko Drave. Jetniki so izdali še sokrivce in tako se je posrečilo zajeti policiji celo tolpo. Značilno je, da jemlje Valh, ki je bil v smislu obtožnice kolovodja in organizator vseh pohodov, večji del krivde nase. Ostali priznavajo navzočnost pri nekaterih vlomih, zagovarjajo pa se, da so blago samo pomagali nositi. Valhova sestra ter ženi Balaskoviča in Bizjaka zatrjujejo, da niso vedele, da izvirajo predmeti, ki so jih prinašali Valh in Bizjak ter Balaskovič, iz tatvin. Pri slednjih dveh se je pri preiskavi našlo tudi največ predmetov, ki so izvirali iz vromov, dočim so jih ostali vnovičli pri nepoznatih ludeh. Današnja razprava vodi vs. dr. Tombak, obtožbo pa zastopa drž. pravnik dr. Zorjan, Mariborčani z velikim zanimanjem pričakujejo izid obravnave.

kadetnice do Delavske ulice se bo sedaj izvršilo in sicer do križišča Betnavske in Delavske ulice. Avtobus bo vozil iz Glavnega trga po Frankopanski in Magdalenski ulici skozi delavsko kolonijo do Delavske ulice in po njej dalje do Radvanjske ceste, kjer se obrne nazaj proti kadetnici. Včeraj so se že vršile tozadavne poskusne vožnje, ki so pokazale, da bo podaljšanje proge praktično izvedljivo in tudi najbrže donosno, ker se bo priključila na promet cela delavska kolonija.

Poselska zveza ima svoj redni mesečni sestanek s poučnim predavajcem v nedeljo 25. t. m. ob pol 5 popoldne v dvorani na Aleksandrovi cesti 6.

Celje

Občinska seja celjske okoliške občine bo drevo ob 7.

Nemška prireditel v hotelu Union. Malo čudno bodo gledali gotovi celjski krogi, ko bodo čitali te vrstice: Po dolgem času, preteklo je tega že več let — menda od konca svetovne vojne — bo 8. julija ob 20 v kino-dvorani hotela Union (bivši nemški Deutsches Haus) priredila celjska krajevna skupina nemško-švabske prosvetne zveze v Novem Sadu sestanek, pri kateri priliki bo bral svoja dela znani nemški pesnik in pisatelj Maks Mell. (Misterij agra Apostolova tega avtorja smo imeli priliko videti pred časom na odru Ljudske posojilnice.) Ali so se gospodje prireditelji zmotili, ali je pa nastopila nova doba v sožitju med celjskimi Nemci in slovenskimi narodnimi krogi...

Vpisovanje v mestno narodno šolo bo za novince in novinke v ponedeljek 26. junija v obeh školskih pisarnah od 9 do 12 in od 15 do 18. Če se je otrok rodil izven celjske župnije, je treba prineseti s seboj rojstni spisek od dotičnega župnijskega urada. Vpisovalci se bodo oni dečki in deklice, ki bodo do 31. decembra dopolnili sedmo leto starosti, in oni, ki bodo prinesli s seboj še potrdilo državne šolske poliklinike v Zdravstvenem domu v Celju, da so za pouk dovolj razviti. Zato svetujemo staršem, da se pred prihodom v šolo ogledajo v polikliniki, kjer bo otrok zdravniško pregledan. Okoliška mladina se bo vpisovala v mestno deško in dekliško narodno šolo samo, če je oče mestni ali državni uslužbenec in to le v primeru, če bo še tu za otroke prostora in če si bodo dotični starši prej izposlovali pri krajevnem šolskem odboru za Celje-okolico dovoljenje odpuštnice.

Sedaj so začeli krasti evidenčne tablice. Tatovi so posebni ljubitelji koles. Sedaj, ko so dobili kolesa evidenčne tablice, so tatovom na poti te. Tako je bila gostilničarju g. Albinu Bergerju v Kapucinski ulici ukradena s kolesa evidenčna tablica s številko 11.031.

SK Jugoslavija sporoča, da imajo dolgoprogasti obvezen trening danes na letnem telovadišču.

Prvenstvena nogometna tekma med SK Celjem in SK Jugoslavijo se je vršila na Glaziji v sredo zvečer. Moštvo SK Jugoslavije je igralo zelo poštvalno. Rezultat je bil 5:3 (4:2) za Celje. Sodil je g. Lukežič.

Ptui

Goreti je začelo 18. junija popoldne pri Saganinu iz Slovenjvasi. K sreči pa je v istem hipu prišla taka ploha, kakor bi lilo iz škafe, kar je ogenj pogasil. Ogenj je potaknila zlobna roka.

Za tranzitni promet se imajo v smislu novega cestnega policijskega reda uporabljati naslednje komunikacije: smer Maribor—Ormož in obratno: dravski most—Dravska ulica—Vošnjakova ulica—mestni vrt—Zrinjsko-Frankopanska—Ormoška cesta. — Smer Maribor—Ljutomer in obratno: dravski most—Dravska—Vošnjakova ulica—Minoritski trg—Krempljeva ulica—Florjanski trg—Miklošičeva ulica—Srbski trg—Ljutomerska cesta. — Kot stojišče za avtobuse in izvoščke se smeta uporabljati le Florjanski in Minoritski trg.

Trbovlje

Uradni dnevi okrajnega glavarstva v Trbovljah so sedaj vsako prvo sredo v mesecu, v Hrastniku pa vsako tretjo sredo, prej je bilo v Trbovljah dvakrat na mesec, sedaj pa je banovina sklenila kredit za drugi uradni dan.

Prvoobhajevanje je bilo letos na tukajšnjih šolah 837. Lepe pobožnosti so se v velikem številu udeležili tudi starši otrok. S pomočjo šolskega odbora so bili otroci po slovesnosti lepo pogosteni.

Konj se je ubil posestniku Zakonjški v Knezdolu. Konja, ki je bil na eno oko slep, je domači fant zavrnil od korita proti hlevu, pa se je spotaknil ob mali jami in udaril z glavo po škarpi tam zraven ravno na sence in bil takoj mrtev. Prodali so ga mesarju po 3 Din za kg. S tem je seveda poravnal zelo majhen del škode, ki je Zakonjškove zadela.

Iz Vranskega kofa

Dan prvega sv. obhajila je bil na Vranskem združen s praznikom sv. Alojzija. Bil je lep in krasen dan. Vsa šola je pod vodstvom svojih učiteljev in učiteljic spremljala pod svojim školskim praporom 82 prvoobhajevancev. Pred sv. mašo je pristopila k obhajilni mizi truma otrok, združenih v Marijinem vrtcu, in lepo število staršev in sorodnikov prvoobhajevancev. Pred sv. obhajilom je imel g. katehet primeren nagovor na prvoobhajevanje in na njihove starše. Med sv. mašo je pel zbor Marijinega vrtca. Vsemu temu svetemu opravilu je prisostvovalo toliko faranov, da je bila cerkev skoraj polna. Po končanem sv. obredu so preskrbeli dobra srca nedolžnim otrokom prav izdaten zajtrk. Prvoobhajenci so se zbrali v kaplaniji, kjer je bila spodnja dvorana prav okusno pripravljena in mize bozato okrašene in obložene.

Avstrija

zemlja lepote
in nizkih cen

Vas vabi!

Zgodovinska mesta / Sredogorje in planine / Obalna kopališča / Zdravilni vrelci / Termalna kopališča / Žične železnice

Izvanredni popusti na vožnji!

INFORMACIJE:

Oesterreichisches Verkehrsbureau Wien I, Friedrichstrasse 7

a v Jugoslaviji: „Putnik“, društvo za tujski promet, Ljubljana, vse njegove podruž., kakor tudi vsi večji potovalni uradi

Novi občinski zakon: Volitve

Novi občinski zakon v členih 25—68 določa, kako naj se vršijo občinske volitve, o kandidatih listah, o prisihi ter o sejah občinskega odbora. Občinske volitve se vrše po naslednjih določilih:

Občinski odbor je sestavljen: 1. v občinah s 3—5 tisoč prebivalci iz 24 odbornikov; 2. v občinah s 5—8 tisoč prebivalci iz 30 odbornikov; 3. v občinah z več ko 8000 prebivalci iz 36 odbornikov. V občinah, ki imajo po izjemi manj ko 3000 prebivalcev, občinski odbor šteje 18 odbornikov. Število občinskih odbornikov, kakor ga odreja ta zakon, pa more največ za eno tretjino po zakonu določenega števila zmanjšati občinski statut, katerega sklene občinski odbor in ga ban potrdi (§ 25).

Občinski odbor se voli s splošnim, enakim, neposrednim in javnim glasovanjem za tri leta. Volivno pravico imajo vsi občinarji (prebivalci občine), ki so zapisani v občinskem volivnem imeniku v smislu zakona o volivnih imenikih (§ 25).

Za občinskega odbornika more biti izvoljen tisti občinar (prebivalec občine), ki ima volivno pravico v smislu zakona o volivnih imenikih, in ki je dopolnil 25. leto ter ni izključen od volitve.

Občinski odborniki ne morejo biti: 1. občinski uslužbenci, dokler so v aktivni službi; 2. uradniki tistih oblasti, ki nadzirajo občino; 3. tisti, ki se pravdajo z občino, dokler pravda ni končana; 4. občinski dobavitelji, podjetniki občinskih del ter zakupniki občinskega posestva in dohodkov; 5. tisti, ki so dolžni dati obračun o upravi občinske imovine, ali o upravi kakega občinskega zavoda, ali o kakem poslu, poverjenim jim od občine, dokler te dolžnosti ne izpolnijo; 6. tisti, ki ob zadnjih volitvah brez opravičenega vzroka niso hoteli sprejeti občinske dolžnosti; 7. tisti, ki stalno uživajo podporo iz občinskih ali drugih javnih sredstev, razen državnih; 8. tisti, ki so z županom ali odborniki v sorodstvu do četrtega kolena ali v svaštvo do drugega kolena (§ 28). K temu členu naj dodamo komentar Radiše Andjelkoviča, ki pravi: »Tisti, ki brez opravičbe niso sprejeli občinske dolžnosti, in tisti, ki so v smislu § 129 bili odstranjeni od dolžnosti občinskega odbornika (če jih je iz kateregakoli razloga razrešila banska uprava), ne smejo biti izvoljeni v občinski odbor samo pri tistih volitvah, ki so neposredno nato sledile. Pri drugih in naslednjih volitvah more zopet vsako kandidirati, če nima kakih drugih ovir proti sebi.«

Osebe, ki ne govorijo in ne pišejo uradnega je-

Radovljica

Koncert, ki so ga naši pevci priredili preteklo nedeljo v tukajšnjem Ljudskem domu, je prav dobro uspel. Dvorana je bila polna poslušalcev kljub lepemu popoldanskemu vremenu. Pevski zbor je poslušalce prav zadovoljil. Zboru moramo priznati, da se je temeljito vadil, da je pri vajah veliko važnost polagal na dinamiko, pravilno izgovarjavo kakor tudi na lepo prednašanje. V dvorani smo besedilo prav dobro razumeli; pohvalno je, da je zbor na več mestih kar dovršeno prednašal. Občinstvo tudi ni štedilo s priznanjem; saj je moral zbor par pesmi ponoviti. Zbor šteje 45 pevcev, t. j. 25 moških in 20 ženskih glasov. Tako mešanemu kakor moškemu zboru je treba le kaj več živahnosti, s tem bi na dobrem prednašanju še več pridobili. Pri narodnih in sploh pri pevnih pesmih naj pevci ust nič ne rabijo. Pevci naj tudi na zunaj pokažejo, da pesem doživljajo. Nemelodično strmenje v note zelo moti; enakomerno in trdo zadržanje telesa potrjuje, da pevec poje naučeno, brez duše! Z doživljanjem pete pesmi se zbor privaja hotenju pevovodje, njegovemu izvajalnemu toku; doživljanje podpre pevce v raznih pogledih odličnega prednašanja; tudi pete pesmi bi doživljale kot take zanimive strani njih življenja. V tem oziru naj zlasti postavim za vzgled Premrlovo: Moj dom, ki kar ni hotela živeti in je tako šolsko zvenela. Pevski zbor je vodil marljiv g. organist Fran Mihelič; njemu in pevcevm prav lepa zahvala za nudene užitek! Po koncertu smo slišali željo, da bi nam g. organist s svojim vrlim zborom priredil še cerkveni koncert. Naj nam kmalu tudi to željo izpolni! Omeniti je tudi domači orkester, ki je izpolnil v sporedu četrto samostojnih točk. Tudi ta zbor je občinstvo živahno odboval. Dodobra pa je ta orkester zajel občinstvo pri spremljevanju pevskega zbora pri zadnji pesmi: Gostiša: Narodne. Tudi temu sotrudniku smo dolžni zahvalo za poštvalnost! Vsem izvajalcem in prirediteljem koncerta naj velja: Le tako pridno in neustraheno naprejš! — S—e.

Jesenice

Mese junij ima za jeseniško župnijo celo vrsto radostnih dni med katerimi je seveda birmovanje v prvi vrsti. Nad sedemsto otrok se že cele mesece veseli tega velepomembnega dneva. Težko pričakovani dan se je približal, drevo ob šestih bodo jeseničani slovesno sprejeli svojega prevza, nadpastirja pred župniščem, nakar bo v cerkvi blagoslov. V soboto zjutraj ob 7 bo prevz. maševal v sarksi cerkvi, kjer ima meščanska šola zaključek šolskega leta. Takoj nato sleči obisk meščanske šole. Ob pol-desetih se poda gospod škof v osnovno šolo, kakor tudi popoldne ob treh. Ob devetih zvečer pa bo pred župniščem svečana podoknica gospodu škofu. V nedeljo zjutraj bo na Savi

zika, in osebe, ki so v aktivni državni ali samoupravni službi, kakor tudi duhovniki, ne morejo kandidirati na prvih šestih mestih kandidatne liste (§ 29). Iz tega je razvidno, da morejo vsi navedeni, torej tudi analfabeti kandidirati od sedmega mesta dalje, to je, da bodo navadni odborniki, ne pa svetovalci.

Redne volitve občinskih odbornikov nareja ban, pooblaščen od ministra notranjih zadev. Pet dni pred volitvami ne more nobena oblast klicati volivcev na nikakršen zbor, kakor na pr. na skupno delo, na kuluk, na vojaški pregled ali vaje, razun v slučaju hude nevarnosti. Tudi ne more oblast klicati niti posameznih volivcev, razun v slučajih neodoljive sile, ali v slučaju preiskave kakega zločina ali prestopka. Če so volivci bili medtem že kje zbrani, jih je treba razpustiti domov tri dni pred volitvami (§ 30).

Glasovanje se vrši po volivnih imenikih na toliko mestih, kolikor je imenikov, a volivni prostor mora biti na področju iste občine. Glasovanje se ne more vršiti po molinlinah. Dan volitev in volišče mora občinska uprava razglasiti najmanj 30 dni pred volitvami. V ta rok nista vračunana dan razglaš in dan volitev (§ 31).

Vaško volišče mora biti sestavljen volivni odbor iz treh članov in treh namestnikov (§ 32).

V občinah, kjer je več volišč, je tudi glavni volivni odbor, v katerem so vsi predsedniki posameznih volišč ter en občinski odbornik ali njegov namestnik (§ 33).

Volivni odbori odločajo z večino glasov. Če je pri glasovanju na vsaki strani enako število glasov, je sprejeto to, za kar je glasoval predsednik. Predstavnik kandidatih list imajo pravico biti navzočni pri delu volivnega odbora ves čas volitve, dajati opozorila, katera se morajo na zahtevo tudi sprejeti v zapisnik (§ 34).

Vaško sme glasovati samo enkrat in sicer osebno na volišču svoje občine in samo za eno izmed potrjenih kandidatih list. Člani volivnih odborov pa glasujejo na tistem volišču, kjer posluje kot člani volivnega odbora (§ 35).

Volitve se vrše po kandidatih listah, na katerih mora biti zapisano toliko kandidatov in namestnikov, kolikor ima občina odbornikov. Izvzet je le slučaj § 48 (§ 36). Omenjeni § 48 določa, da se imajo vršiti dopolnilne volitve, če je na kaki listi odpadlo že več ko ena tretjina odbornikov.

sv. maša izjemoma ob pol osmih. Ob devetih pa bo škofova maša z govorom, nakar sledi birmovanje. Botri in botrice se naprošajo, da po podelitvi sv. birmе svojih birmancev ne odvedejo takoj domov, pač pa počakajo znamenja z velikim zvonom nakar bo prevz. podelil blagoslov, ki spada k zakramentu sv. birmе.

Delavsko podporno društvo je priredilo vsakoletno veliko tombolo, katere čisti dobiček je namenjen bolnim članom društva. Glavno tombolo, kompletno sobno opravo, je zadel tovarniški delavec B. Sober.

Stavbno gibanje. Založnik pivovarne Union na Jesenicah g. Iv. Pavlin je te dni prišel z gradnjo nove velike hiše, oziroma vile, ki bo stala poleg carinarne na Gosposvetki cesti in bo kakor razvidno iz projekta v kras glavni jeseniški cesti. — Javno kopališče g. A. Čuferja je tudi že takorekoč dograjeno in bo v kratkem izročeno svojemu namenu.

Kamnik

Meteorji s Starega grada. S strmih skalnih sten Starega grada se pod vremenskimi vplivi neprestano drob kamenje in proži v dolino. Zaščiti gozd nad Podgori in Novim trgom sicer ustavlja kamenje in mu preprečuje prodiranje v dolino, ne more pa ustaviti večjih in težjih skal. Že v preteklem letu sta se pripetila dva taka slučajja. Obakrat je skala padla na streho neke hiše v Podgori in napravila precejšnjo škodo. V sredo pa se je zopet sredi popoldneva utrgala cel kubični meter velika skala in prigrmela po strmim bregu v dolino. Drevje je sicer zadrževalo in oviralo na njeni poti, vendar pa je še z veliko silo priletela na streho Hudobinikove hiše v Podgori. K sreči je zadela na tri četrta metra debel zid, ob katerem se je odbila nazaj. Če bi padla le pol metra naprej, bi prebila tudi nadstropje in napravila veliko škodo, tako pa je polomila tramovje in pobila le okrog 200 kosov strešne opeke. Da je bila sila, s katero je skala udarila ob zid res velika, priča že dejstvo, da je debeli, kameniti zid počil v precejšnji dolžini.

V procesiji, ki bo v nedeljo dopoldne v Kamniku o priliki velikega evharističnega shoda najbližjih osmih župnij kamniške dekanije bodo korakale tudi ženske v narodnih nošah. V Kamniku je sicer veliko število narodnih noš, vendar pa so si jih žene in dekleta za to priliko že vnaprej zagotovile, tako da jih je že zmanjkalo. Če ima še kdo katero, ga prosimo, da jo da na razpolago za to lepo manifestacijo naše ljubezni do evharističnega Kralja.

Nabori se bodo vršili hitos v Kamniku od 9. do 13. julija v Kamniškem domu. Naborniki iz kamniške občine pridejo na vrsto 11. julija.

Trgovina z belim blagom

Dekleta, ki izginejo brez sledu in prostitucija

Te dni se je vršil v Berlinu kongres za pobi-
janje trgovine z dekleti. Zborovanje je sklical med-
narodni urad za pobi-
janje trgovine z ženskami in
otroci (>International Bureau for the Suppression
of Traffic in Women and Children<) v Londonu.
Povabljenih je bilo 21 držav, to je držav, v katerih
obstojijo posamezni odbori. Kongresa se je udele-
žilo le 10 držav. Kljub temu ni zborovanje nič zgu-
bilo na svoji veljavnosti. Poleg vlade sta odposlali
na zborovanje svoje odposlance katoliška in pro-
testantska cerkev. Prelat Lichtenberg je zastopal
škofa dr. Schreiberja. Govoril je s toplimi besedami
o ženskem idealu, kakor si ga zamišlja katoliška
Cerkev po zgledu Marije Device. Katoliška Cerkev
se bori za čistost žene, zato ona toliko bolj soču-
stuje z ženami, ki zaidejo v nesrečo, ki je v kvar
njihovi duši in njihovem telesu. Zato pozdravlja
katoliška Cerkev še posebno vsako stremljenje za
obrambo žene in otroka in upa, da bodo posveto-
vanju na kongresu sledili tudi primerni sklepi in
dejanja. Zvezo narodov je zastopal Švicar Max Ha-
bicht.

V zadnjem času ne govorijo mnogo več o trgo-
vini z dekleti, kakor bi jo hoteli zamolčati. Dejstvo
je, da ta trgovina bolj cvete, kakor javnost splošno
domneva. Po vsej Evropi zbirajo propadli ljudje
dekleta in jih potem spravljajo na Balkan, v Afriko
in Južno Ameriko. Tupatam zgine dekle brez sledu
za seboj. Starši sami so pogosto neprevidni in izro-
čijo svojo hčerko tujcu, ki ji obljublja v svetu lepo
mesto. Končno pa dekle tragično konča.

V to poglavje spada tudi vprašanje prostitucije.
Anglež Ewart Greaves je poročal o vseh teh vpra-
šanjih in stavil tudi konkretne predloge. Po nje-
govem mnenju bi se morala odstraniti določba, po
kateri so deležne mednarodnega varstva samo ne-

dorasle ženske. Vse ženske bi morale biti deležne
tega varstva in tudi tiste, ki prostovoljno privolijo
v beg.

Na kongresu so ugotovili, da je prostitucija kot
obrt nazadovala. To pripisujejo v prvi vrsti okol-
nosti, da nimajo moški zaradi gospodarske krize
toliko denarja, da bi si ga po želji privoščili ne-
čednemu namenu. Opaža pa se, da se je tajna pro-
stitucija bolj razpasla. Deloma je to v zvezi z od-
pravo javne prostitucije v nekaterih državah. Na
kongresu so ugotovili, da je treba pričeti z obrambo
ženske časti pri korenini. Dejstvo je, da slabo vpliva
na mladino umazano leposlovje in da to tudi po-
spešuje trgovino z dekleti. Nevarne so posebno
knjižnice, katerim stoje na čelu ljudje, ki jim ni za
moralna načela. Prav tako vpliva kvarno na mla-
dino film.

Kitajko kar zastavijo

Poročilo, ki ga je sestavila Zveza narodov o
trgovini z dekleti in kateremu je prispevalo 28
držav, je res žalostno, posebno na Kitajskem cvete
ta posel neprenehoma dalje. Ta trgovina je na
Kitajskem tudi zakonito dovoljena in za povpreč-
nega Kitajca sploh ne pomeni kakega zla. Edino
moški je polnopraven; dekle smatrajo že od nje-
nega rojstva dalje za sužnjo. Očetje, ki so zašli v
dolgoce, zastavijo hčerke v javnih hišah. Otroška
pokorščina je posebno razvita na Kitajskem, zato
se dekle brez odpora vda želji staršev in stopi na
pot, s katere ni več povratka. Da, otrok je celo
prepričan, da je njegova dolžnost, da uboga starše
in da s svojim telesom pomaga pri rešitvi premo-
ženja lastne družine.

Bodoči angleški jezdec se podajajo na prvo dirko na svojih malih konjčih, ponijih. Pravi angleški
jahca se mora vaditi v jahanju v zgodnjih letih.

Iz Indije peš v Rim

Mladi Kitajec J. A. Wei je nedavno prišel
v Rim in sv. oče ga bo sprejel v posebni avdi-
jenci. Ta mladi Kitajec je prehodil peš 15.000
kilometrov, da je lahko prišel na proslavo sve-
tega leta v Rim. Clan je stare kitajske kato-
liške družine, ki je katoliška že nad dvesto let.
Mladi Josip Wei je sam bil že pet let učitelj
na osnovni šoli v Šangaju.

»Dve leti sem potoval v Rim. Porabil sem
sedem parov čevljev. Ko sem odhajal iz Singa-
porea, sem imel le veliko zaupanje v Boga, do-
bre noge in dober želedec. Iz Singapora sem
šel v Siam in na poti sem srečeval rojake, ki
so mi radi pomagali. Iz Bangkoka sem šel v
Rangoun, kjer se mi je pripetila prva nezgoda.
Napadli so me roparji. Pustili so me na pol
mrtvega s krvavo glavo. Prehoditi sem moral
visoka gorovja, da sem prišel v Birmanijo. —
Od Rangouna sem potoval proti severu do
vrat samoga Tibeta. Na tej poti ni bilo vse
rožnato. Strašen mráz je bil v gorah, ceste so
bile slabe, imel sem vročico, slabo hrano ali
pa celo nič hrane in prečesto sem prenočeval
pod milim nebom. Odtod sem se obrnil proti
jugu in prišel do Kalkute. Zima je prestala,
toda deževalo je neprenehoma in bil sem cele
tedne stalno moker do kosti. Odtod sem šel ob
železnici do Madrasa in nato v Colombo na
otoku Ceylonu. Vrnil sem se v Indijo v mesto
Goa, kjer sem obiskal grob sv. Franciška Ksa-
verija. Znova sem prehodil celo Indijo in nade-
ljal pot ob meji Afganistana. Zlobni ljudje
žive tod in še danes me stresla groza ko se spom-
nim nanje. Ob južni Perziji sem prispel v
Bender-Abbas, kjer sem se vkrcal za mesto Bas-
rah, odkoder sem potem šel peš ob reki Tigris
do Mossula. Potem pa preko Sirije v Alep. Tik
pred Damaskom sem znova padel v roke ro-
parjem, v Beyreutu pa sem se obrnil proti ju-
gu, prišel v Port-Said, se v Aleksandriji vkrcal
na ladjo za Carigrad. Iz Carigrada sem odšel
peš v Grčijo in v Atenah sem se vkrcal za Mar-
seille. Iz Marseillea sem odšel ob Rodanu v
Lyon, iz Lyona pa preko ženeve in Freiburga
v Milan. Tako sem prišel v Rim, cilj mojega
potovanja.«

To je pač sigurno najdaljše romanje, ki ga
je mogel opraviti vernik ob priliki letošnjega
svetega leta v Rim. Mnogo je moral pretrpeti
na poti, gladovati in zmrazovati. Najbolj pa ga
je, pravi, pretreslo veliko število poganov, ki
jih je še videl na poti.

V eni sekundi gre skozi navadno 60 vatno
električno žarnico toliko število elektronov, da bi
skupno prebivalstvo Jugoslavije potrebovalo 10.000
let, ako bi šlo vsako sekundo po dve, da bi vse
prešlelo.

Pozor! Kdor se dotakne te napeljave, je na
aestu mrtve! Kogar se pač tom zaloti, bo strogo
saznovan.

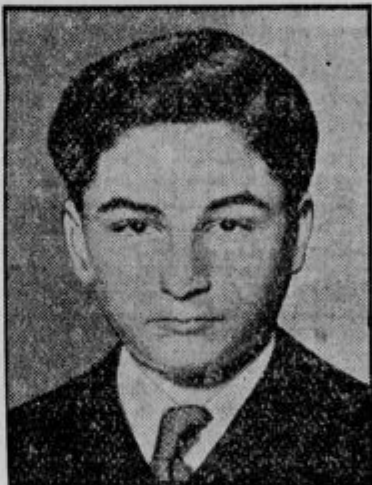
Angleški sodniki leta 1933

Londoni sodniki se po starem angleškem običaju vsako leto enkrat udeležijo službe božje v kate-
drali sv. Pavla. Potem zapustijo cerkev v svojih
starodavnih nošah. Pravega Angleža ti stari obredi
prav nič ne ženirajo.

Z ultravioletnimi žarki proti mrčesu

Mlada Francozinja Germaine Gourdon je ne-
davno sestavila aparat, ki lahko prenaša ultra-
violetne žarke na različne valovne dolžine. S tem
aparatom je mogoče privabiti zvečer različne žu-
želke, in sicer zvaljaba svetloba z določeno valovno
dolžino določeno vrsto žuželk. Pri izumu je sodelo-
val tudi oče mlade Francozinje. Napravila sta
skupno zanimiv poskus v svojem sadovnjaku. Apar-
at je imel dve žarnici znamke »Type Camargue«.
Ko je nastala noč, so postavili eno žarnico na do-
ločeno valovno dolžino. Takoj je bil aparat obdan
od neštivila malega mrčesa. Poleg njega je bil po-
stavljen močan ventilator, ki je ves mrčes vsrkaval.
Ko so pozneje mrčes preiskali, so ugotovili, da se
med njim nahajajo chironomus, phonusus, tenipede
viridis, corethra geoffryi, trichocera, simulium or-
natum itd. Ko je g. Gourdon nastavljal žarnico na
drugo valovno dolžino, so mušice zginile. Mesto
njih pa so se takoj pokazali nočni metulji. Nekaj
časa so se sicer ustavljali ventilatorju, a končno so
tudi ti končali v njegovem žrelu.

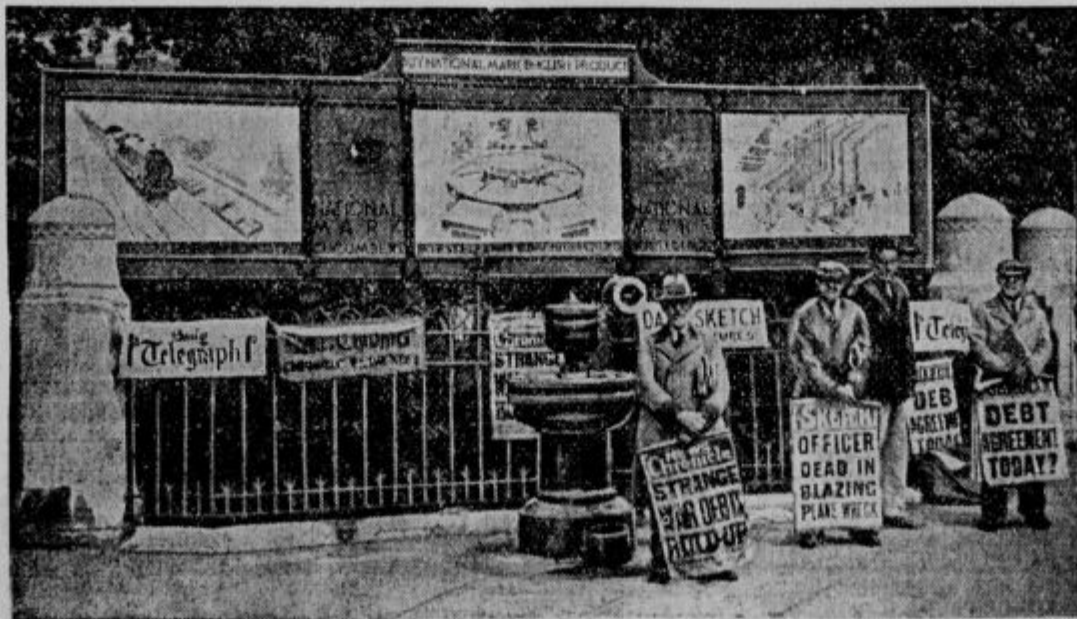
Tudi na Dunaju so poskušali z ropom otrok po
ameriški navadi. Na ta način so hoteli zločinci priti
do denarja. Starši naj bi plačali za svojega otroka
odkupnino. Roparji so hoteli ugrabiti 14 letnega
dijaka Franca Pollaka, sina dunajskega tovarnarja
kož. Toda zalotila jih je policija. Tri roparje je
aretirala, enega pa ustrelila.

Ogromen teleskop

Američani bodo postavili na gori Locke v dr-
žavi Texas nov teleskop. Ozračje okoli te gore, ki
je visoka 2000 m, je nenavadno čisto, zato pričaku-
jejo, da bodo s tega mesta lažje opazovali nebo.
Teleskop bodo sestavili z denarjem, ki ga je zapu-
stil milijarder W. J. MacDonald. Ta je zapustil v te
namene 840.000 dolarjev. Premier teleskopa znaša
2 metra. Z njim bo mogoče videti tudi zvezde, ki
jih zdaj opazijo samo z ogromnim teleskopom, ki
je postavljen na gori Wilson v Kaliforniji in kate-
rega premier znaša 2 m in pol. MacDonald je v
svojem testamentu dejal, naj bi bilo s pomočjo tega
teleskopa mogoče še bolje spoznavati veličino bo-
žjega stvarstva.

Mađjar Kabos je zmagal pri sabljanju za evrovsko
mojstrstvo v Budimpešti.

Pa-4 rhodem na gospodarsko konferenco v Londonu delajo Angleži reklamo za svoje blago.

Kapitulacija Kitajcev

Prvi sestanek kitajskih in japonskih odposlancev,
ki se pogajajo za premirje na Daljnem Vzhodu.
Bil je že sestavljen osnutek mirovne pogodbe, ki
ga kitajski general Hsu Yen Mou podpisuje. Ta
sedi na desni v temni uniformi, levo sredi japonski
poveljnik general Nishi.

Natakar je rešil Ženevo

Emil Ludwig je nekoč dejal, da bo v tride-
setih letih otok Kreta sedež Združenih evropskih
držav. Prorokovanje je bilo dokaj drzno in nikakor
ni verjetno, da bi se uresničilo. Zanimivo pa je,
kako dostikrat nastajajo zgodovinska središča in
prestolice. Ženeva n. pr. se mora zahvaliti za svojo
vlogo v svetu nekemu — natakarku.

Ko so šele ustanavljali Zvezo narodov, sta se
posebno mestu Bruselj in Haag potegovali, da bi ju
izbrali za sedež Zveze. Ko pa se je večina držav
odločila za Švico, je nastalo vprašanje: Lausanne
ali Ženeva. Tiste dni je imela ameriška Unija še
zelo vplivno in odločilno besedo v zadevah, ki so
tikale Zvezo narodov. Polkovnik House, Wilsono-
va desna roka, se je lotil rešitve tega težkega vpra-
šanja in ko se nikakor ni mogel odločiti, je vpra-
šal za mnenje... nekega švicarskega natakarka.
Vprašal ga je, ali je za Lausanne ali Ženevo.

»Ženeva!« je takoj odvrnil natakark, »v Lau-
sanni je prevroče poletje!« Nato se je polkovnik
House odločil za Ženevo.

Škotska skopost

Škotte so po vsem svetu znani kot največji
skopuhi. Nekd Londončan je prišel na Škotsko in
takoj prvi dan se mu je izgubil njegov dragocen
pes. Stopil je v upravo ondočnega lokalnega časo-
pisa in naročil oglaš, da izplača onemu, ki mu pri-
pelje psa, nagrado 10 funtov. Ko je inserat izšel,
se je Anglež podal v upravo, da bi polzvedel o
uspehu. »Govoril bi rad z gospodom ravnateljem.«
»Ga ni doma,« so mu odgovorili. »Potem pa s pod-
ravnateljem.« »Ga ni doma.« »Tako? Kaj pa kateri
izmed uradnikov, ali tajnik, ali kdorkoli?« »Nobe-
nega ni doma.« »Za božjo voljo,« se je začudil
Anglež, kako pa je to mogoče, da ni nobenega
tukaj, kje pa so vsi? — »Vašega psa iščejo po
mestu,« mu je pojasnil vajenec.

»To vendar ni lepo, da tako zdrav in močan
mož prosi denar.«
»Da, da, nekaj nisem za denar prosil, a sem
bil zato zaprt en mesec.«

Zaposlenost v maju

(Po statistiki OUZD v Ljubljani)

Mirni razvoj našega narodnega gospodarstva se nadaljuje. V maju leta 1933 so napredovale večinoma samo industrije z izrazito sezono: gradnje na zemlji, industrija kamena in zemlje, gradnja prevoznih sredstev, gradnja železnice, cest in vodnih zgradb itd. Napredovanje tekstilne industrije za nadaljnjih 165 delavcev (v aprilu 149, v maju za 318) ne temelji na sezoni, temveč na vseljevanju inozemskega tekstilnega kapitala. Tekstilna industrija zaposluje trenutno že 10.013 delavcev, dočim je imela dne 30. VI. 1933 samo 5.012 tekstilnih delavcev. V sedmih letih se je zaposlenost tekstilne industrije dvignila za celih 100 odstotkov. Po številu zavarovanih delavcev je tekstilna industrija na prvem mestu.

Večje nazadovanje ne izkazuje nobena industrija. Največji absolutni padec beleži še vedno — tako kot prejšnji mesec — trgovina. Ta padec je znašal v maju 96 oseb. Z ozirom na absolutno višino pada sledi trgovini občinski obrati z nazadovanjem od 91 oseb.

Število zavarovancev je bilo povprečno v maju:

Gradnje na zemlji	5316	+ 1400
Industrija kamena in zemlje	3766	+ 669
Gradnja prevoznih sredstev	321	+ 44
Gradnja žel., cest in vodn. zgr.	2187	+ 218

Mestna hranilnica ljubljanska

Računski zaključek Mestne hranilnice ljubljanske za leto 1932 kaže, da se je kriza na denarnem trgu poostila. V prvi polovici leta je bilo še nekaj vplačil, kasneje pa je dotok vlog izostal in so v celotnem letu znašali dvigi 56,8 milj. Din več kot vlog. Zaradi pripisanih obresti se je višina vlog zmanjšala od 479,0 na 446,3 milj. Din. Manj so padle vloge na knjižice kot na tekoči račun: knjižice skupaj z domačimi hranilnicami od 160,1 na 152,4 milj., tekoči računi pa od 318,9 na 298,9 milj. Ker so nekateri vlagatelji preveč pritiskali, je uredila hranilnica izplačevanje vlog na podlagi uredbe z dne 27. decembra 1932.

O poslovanju v zadnjih 4 letih govore naslednje številke (v milj. Din):

	1929	1930	1931	1932
blagajna	1,0	1,7	0,7	0,5
naložbe	50,0	32,4	30,4	15,0
vredn. pap.	28,1	26,3	29,1	27,2
Posojila:				
hipot.	30,2	52,4	48,0	42,6
menična	11,1	11,0	11,0	6,1
komun.	65,8	77,3	103,4	124,4
tek. rač.	224,0	255,2	268,3	235,5
vse vloge	406,6	450,2	479,0	446,3

Iz tega sledi, da so lani skoro vse postavke padle, edino občinska posojila so se nadalje povečala. V ureditvi finansiranja naših občin leži ravno najvažnejši problem regulativnih hranilnic, zlasti pa Mestne hranilnice ljubljanske. Saj je bilo leta 1931 komaj 20 odstotkov vseh aktiv plasiranih v občinska posojila, lani pa že 25 odstotkov.

Občinska posojila so pretežno posojila mestne občine ljubljanske.

Med pasivnimi postavkami omenjeni reeskont pri Narodni banki, ki je sicer narastel, ni pa mogel nadomestiti zmanjšanja lombardnega posojila, katerega mora zavod odplačevati s pripisanimi kuponi. Reeskont je znašal 12,1 (11,0), lombard pa 1,5 (3,04) milj. Din.

Nepremičnine so se radi nakupa hiše Zadrugne banke na Miklošičevi cesti povečale za 2,3 milj. na 10,8 milj.

Pregled računa dobička in izgube kaže, da je bila razlika, katero je dosegla hranilnica med pasivno in aktivno obrestno mero višja kot lani kljub zmanjšanju vlog in plasmanov. Kljub zmanjšanju višine posojil v tek. računu lani, se je donos obresti s teh računov povečal od 18,2 na 18,5 milj. Najbrž obrestna mera ni bila zvišana, pač pa so sedaj med obrestmi najbrž vpoštevane provizije, ki so pa padle od 2,3 na 0,2 milj. Zanimivo je tudi, da je kljub zmanjšanju poslovanju narasla postavka upravnih stroškov za skoro 0,1 milj. Din.

Tečajna razlika pri drž. papirjih v znesku 1,4 (4,46) milj. je bila odpisana iz tekočih dohodkov. Odpisi so neznatnejši pri tek. rač. (POLLAK), kjer dosega vsoto 3,5 (lani 1,7) milj. Din. Zaradi tega je tudi čisti dobiček, ki se porabi za dotiranje rezervnega sklada padel od 1,4 na 0,84 milj. Din. S tem je splošna rezerva hranilnice narasla na 10,3 milj. dinarjev.

Borza

Denar

Dne 22. junija.

V današnjem prometu so ostali netoprenjeni tečaji Berlina in Curiha, dočim so se uvrstile devize Bruselj, London, Pariz, Praga in Trst, popustile pa so devize Amsterdam, Londona in New Yorka.

Avstrijski šiling je bil na ljubljanski borzi zaključen po 8,80—9,90, na zagrebški po 8,75 (15 tisoč šil.) in na belgradski borzi po 8,775—8,80. — Grški boni so v Belgradu notirali 44 bl.

Ljubljana. Amsterdam 2307,07—2318,43, Berlin 1360,14—1370,94, Bruselj 802,74—806,68, London 194,97—196,57, Curih 1108,35—1113,85, New York 4641,60—4669,86, Pariz 225,90—227,02, Praga 170,84 do 171,70, Trst 300,74—303,14.

Skupni promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 53.899 Din.

Curih. Pariz 20,38, London 17,585, New York 420,50, Bruselj 72,40, Milan 27,1875, Madrid 43,95, Amsterdam 208,10, Berlin 122,90, Dunaj 73,15 (priv. 56,75), Stockholm 90,50, Oslo 88,85, Kopenhagen 78,35, Praga 15,415, Varšava 58,05, Atene 2,98, Carigrad 2,50, Bukarešta 3,08.

Vrednostni papirji

Tudi danes je bila tendenca za državne papirje evrsna. Posebno so danes narasli dolarski papirji, ki beležijo danes na zagrebški borzi 2000 dol. zaključkov v 7% Bleru. Nadalje je bilo na zagrebški borzi zaključenih 100 kom. vojne škode in 25.000 Din. nom. agrarjev. Poleg tega je bilo zaključenih 35 delnic Priv. agr. banke in 50 kom. osješke sladkorne tovarne.

Ljubljana. 7% inv. pos. 43 den., agrarji 26,50 den., vojna škoda 196—200, begl. obv. 33,50 den., 3% Bler. pos. 38 den., 7% Bler. pos. 35 den., 7% pos. Drž. hip. banke 52 den., Trboveljska 135 den.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 44 do 45, agrarji 26,50—27 (25, 27), vojna škoda 197—199 (197), 6% begl. obv. 33,50—35, 8% Bler. pos. 33,50 do 35, 8% Bler. pos. 38 den., 7% Bler. pos. 36 do 37,50 (37), 7% pos. Drž. hipobanke 53—55. — Delnice: Narodna banka 3750—3900, Priv. agr.

Gozdna planinska industrija	6587	+ 641
Kovinska industrija	6190	+ 189
Poljedelstvo	551	+ 16
Gostilne, kavarne in krčme	2039	+ 76
Zasebna prometna podjetja	832	+ 21
Kemična industrija	1561	+ 34
Higijena	1671	+ 34
Oblačilna industrija in čistilne	4441	+ 87
Ind. za predel. lesa in gume	1534	+ 26
Tekstilna industrija	10013	+ 165
Predel. kože in njenih surog.	2909	+ 9
Ind. za predel. lesa in rebz.	3644	+ 9
Industrija papirja	1775	0
Grafična industrija	1006	0
Rudarstvo	6	0
Hišna služinčad	8216	— 14
Den. in zav. zavodi ter sam. pis.	552	— 1
Industrija tobaka	861	— 5
Industrija hrane in pijače	3418	— 27
Gled., svob. pokl. in razno	1183	— 11
Centrale za proizvodnjo sile in za preskrbovanje z vodo	520	— 9
Trgovina	3621	— 96
Javni promet	571	— 18
Občinski obrati	1276	— 91
Skupaj	77536	+ 3866

banka 220—222 (219, 221), Nar. šum, 25 den., Sečera Osej 140—145 (135, 140), Impek 50 den., Isis 15—25, Trboveljska 175 bl.

Belgrad. Narod. banka 3800—3850 (3820), Priv. agr. banka 222,50—224 (222), 7% inv. pos. 43,50 do 44, agrarji 27—28 (28, 28,50), vojna škoda 198,50 do 200 (199), 6% begl. obv. 34—34,25 (34,25, 33,75), 8% Bler. pos. 38—40 (39,50), 7% Bler. pos. 36,50 do 37,50 (37,50), 7% pos. DHB 53—55.

Dunaj. Don. sav. jadr. 54,60, Aussiger Chemische 167, Alpine 12,62, Trboveljska 14,60.

Žitni trg

V našem poročilu o položaju na žitnem trgu v Vojvodini se nam je vrnila tiskovna pomota, cene novi moki so namreč nominalno 260—275, ne 360—375. Zadnja dva dni je bila tendenca izrazito evrsna, kar je v zvezi z vremenom. Za pšenico zahtevajo danes že 222,5—225, tendenca pa je evrsna tudi za koruzo, za katero zahtevajo danes že 75 do 77,50, za okroglo pa 80—82,50.

Novi Sad. Oves: bč. srem. in slav. 87,5—92,5. Ječmen: bč. srem. 64—65 kg 98—100, bč. srem. pomladni 66—67 kg 100—102,5. Koruza: bč. 67 do 69, bč. okol. Sombor 68—70, slav. 72—74, bč. za julij 70—72, ban. 66—68, srem. 68—70, srem. pariteta Indija 70—72. — Ostalo neizpremenjeno. Tendence prijazna. Promet: 51 vagonov.

Chicago. Pšenica: julij 48, september 50,625, december 52,50. Koruza: julij 48, september 52,50, december 56,25. Oves: julij 23,125, september 27,25. Rž: september 69,75.

Winnipeg. Pšenica: julij 67,75, oktober 70, december 72.

Dve tatvini

Grosuplje, 21. VI.

Od včeraj na danes ponoči je bil izvršen vrom v hišo posestnika Drglina Franca v Brezjah št. 15, pri Grosuplju. Po številu in velikosti ukradenih predmetov sodeč je bilo več zlikovcev.

Domači so šli spat ob pol 10 zvečer, vstali pa so že ob pol 4; tatovi ni nihče nič slišal — torej so svoje delo prav previdno opravili. Razbili so spodnjo šipo pri oknu, ki ni bilo nič zamreženo, in okno odprli ter splezali v sobo, kjer so domači shranili obleko in živila. Lotili so se treh potnih košar, v katerih je bila obleka. Vzeli so tri zelo dobre obleke, 2 klobuka, par čevljev, dosti perila, skoraj novo posteljno opravo, nekaj kuhinjskega orodja, 15 kg masti, precej slanin, jaje in dve vreči moke. Jajca so bila raztresena v smeri proti Grosuplju. Zeblo jih najbrž ni, ker so zimске suknje, ki so bile istotam, pustili v miru. Predno so šli, so si še postregli s kislim fižolom, kruhom in domačim žganjem. Nasproti hiše za živo mejo so sledovi, kjer so ukradene stvari zavijali in nato odnesli. Kot izgleda, so bili tatovi dobro informirani o domačih razmerah in so poznali hišo. Grosupeljski orožniki so šli že zgodaj jutraj na delo, da zlikovce čimprej najdejo.

Druga tatvina je bila izvršena včeraj od 3 do 5 popoldne in sicer na Blatu pri Grosuplju v hiši posestnika in mlinarja Martina Knepe. Domači so bili v tistem času vsi na njivi, ko se je v hišo priklafil neki neuprtdiprav. Odsel je gospodarju nedeljsko obleko in uro z verižico, sinu pa tudi nekaj obleke. Ko je šel gospodar z njive proti domu, je videl v daljavi nekega neznanca, vendar pa ni nič slutil o kakšni tatvini, zlasti še, ker je šel v sobo šele pozneje. Sumi pa, da je tatvino izvršil kak postopač, ki je pred nekoliko dnevi tam prenočeval. Dobrota je pač vedno sirota.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Petek, 23. junija: 12.15 Plošče — 12.45 Poročila — 13.00 Čas, plošče, borza — 18.30 Radio orkester — 19.30 Pomen in reja malih živalic — 20.00 Klavirski koncert gđe. Jadvice Poženel — 20.45 Zabavni večer g. Bojana Pečka — 21.30 Čas, poročila — 21.45 Radio jazz.

Sobota, 24. junija: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče — 17.30 Radio orkester — 18.30 Po dolenjskih planinah (Viktor Pirnat) — 19.00 Izobrazba in vzgoja (dr. Gogala) — 19.30 Zabavno čtivo (Narte Velikonja) — 20.00 Koncert pevskega zbora »Ljubljana« — 20.45 Harmonika solo, g. Pilih — 21.30 Čas, poročila — 21.45 Radio orkester in jazz.

Drugi programi

Sobota, 24. junija:

Belgrad: 20.30 Iz Zagreba — Zagreb: 20.30 Spominski koncert Rimske-Korzakovu — Budimpešta: 20.45 Pester večer — Leipzig: 19.00 Vesela glasba — London: 21.00 Violinski koncert — Milan: 20.30 Dogodki in problemi, opereta — München: 20.00 Pester večer — Rim: 20.45 Faust, opera, Gounod — Varšava: 20.00 Radio orkester. — (Iz »Radio — Belgrad«).

KULTURNI OBZORNIK

Kulturni utrinki iz Prage

Zlata Praga! In — mravljišče! Sam se v tem gomazenju počutis kakor mralja, prav, prav majhna mravlja. In potem tempo, tempo! Za malomeščana prve dni vsaj malce huda stvar. Toda vsemu se privadiš. Razumljivo, da je bila moja prva pot tja, kamor me že iz poklicnih razlogov vleče... Narodno divadlo! Tudi Nemci imajo svoje gledališče »Neues deutsches Theater« ter »Kleine Bühne«. Dobro geldališče, ki ga polni in vzdržuje največ židovska publika. Praško narodno gledališče pa je po svojem ansamblu, opremljenosti in prostorih uprav reprezentančen teater; tega bi pač po svojih občutkih glede izvedbe v ingralskem oziru ne mogel trdit. Operal Orkester sijajen, zbor zelo dober, balet menda ne boljši od ljubljanskega, solistje na višku. Večinoma nastopajo kot gostinje. Basisti dobri, toda najbrže ne boljši od našega Betetta. Uprav silen je baritonist Jan Konstantin. Pri tenorjih povprečnost; naši lahko gredo vstric. Drama: »Janas!« ta stvar je dosegla 40 repriz! Je to igra bolesti in resnice. Tudi naša slovenska gledališča bi z »Janas« brezdvomno pritegnila našo publiko. Vlogo žene, ki je izgubila možnost materinstva, igra s frapantnimi nijansami ga. Sedlačkova. Scena enostavna, ansambl 15 oseb. Toda: odrska razsvetljava je nekaj svezostnega; prelivanja je barv. Kulise, pohištvo, obleke, maske, vse dobi tukaj neko sijajno plastiko in barvitost. Isto skoro bi trdil o Raphaelsonovi »Mladi ljubezni«. Je to igra dveh mladih ljudi, ki se vse življenje ne moreta najti, preživljajoč pri tem bolesto erotično odisejajo; vmes dokaj humorja in živega dejanja. Glavne vloge so z veliko rutino podali Scheinpflugova, Kohout in Dostal. Silen vtis pa sem odnesel od Hauptmannove »Pred sončnim zahodom«; 20. repriza! Dejanje in nehanje velikih človeških usod; močne vloge. Brezdvomno bi imela ta stvar tudi pri nas uspeha. Glavno vlogo je kreiral znameniti Vydra, potem so še sodelovali Deyl, Steimar, Scheinpflugova.

Ravnatelj igra še ves mesec Vinohradsko gledališče. V središču je Straussov »Netopir«. Vedno nabito polno, da ne moreš priti do vstopnice. K sreči mi gresta v tem oziru na roko gđ. Rogož in Deyl ter šef drame Hillar.

Pa se tudi tukaj govori o redukciji v bodoči sezoni... Navzlic temu, da gledališča uspevajo in da so precej draga. Ali ni to kulturna zrelost? Kino gledališča so precej cenejša, pa vendar ne vlečejo. Ljudje zahajajo veliko rajši v gledališče. Sloveci! Za zgledom! — Fuso.

Vančurjev roman »Beg v Budim« v hrvaščini. Pravkar minule dni je zagrebško založništvo Zabuva Biblioteka kot svojo 545. knjigo izdalo hrvaški prevod romana »Bijeg u Budimu« od Vladislava Vančure, enega najsamorodnejših ustvarjajev v češkem leposlovju našega časa. Roman je pohvalil Ljudevit Jonke, mladi zagrebški književnik, ki je pred nedavnim kot štipendist češkoslovske države prebival na Češkem in ondi navezal ozke stike s tvorci in tvorbo današnje čsl. književnosti. Pričujoče delo je v tesnem razdobju že druga knjiga, ki jo je Jonke dal Hrvatim in jih z njima seznanil z najnovejšimi stvaritvami mlade Češke. V spominu nam je njegov prevod Olbrachtovega romana »Čudovito prijateljstvo igralca Jesenijar«, ki je v objavi iste založbe izšel preteklo zimo. Originalno izdajo »Bega v Budim« je pod naslovom »Utek do Budina« prav pred letom obelodanila moderna praška založba Melantrich A. S. Avtor je zanj, kot najboljši roman letine 1931-32, prejel glavno melantriško denarno nagrado v znesku

15.000 Kč. Da je hrvaški prevajalec segel ravno po tem zadnjem Vrančurjevem spisu, je bila srečna misel, kajti nobeden izmed poprejšnjih ne bi mogel podati pravice tako ostre podobne in opaznejšega vtiska, kakor ta. Češka kritika je roman pozdravila z nezadržano pohvalo in ugotovila, da je s tem delom Vančura stopil na čisto nova, neizhajna polja. »Beg v Budim« je morebiti usodna prelomnica. Snov iz živga današnjega časa, zlasti pa izstopajoča, naravnost oprijemljiva jasnost, ki jo pri ostalem Vančuri pogrešamo, omogoča, da knjiga ni ostala zgolj opoj za literarne uživače, temveč je — privrkat — dosežna in umljiva najširšim čitateljskim plastem (fizični je doslej izšel že v treh izdajah). — Ko s tem prevodom Zabuva Biblioteka v južnoslovenski svet upeljuje novo ime Vladislava Vančure, moramo posebej poudariti smisel in razglednost njenega urednika dr. Nikole Andriča, ki je v poslednjih letih tudi iz češke in slovske literature prikazal nekaj polnovrednih del. — V uvodu v knjigo je prevajalec prikupno (v glavnem po utrjenih dognanjih kritikov F. X. Salde in Fr. Goetza (osvetlil celotno tvorbo in in značilnosti predstavljenega pisatelja). — O tem romanu, o delu in podobi Vladislava Vančure, ki ob taki priložnosti ne zasluži samo bežne opozorilne beležke, prinesemo v kračem širše poročilo. (L.)

»Prager Presse« o Mattanovicu »Elektrotehnika«. V nedeljski »Prager Presse« objavlja hw (Hermann Wendel) tole kratko poročilo o najnovejši knjigi zbirke »Kosmos«: »Samo zato ker je tudi svoje vrste dokument, dokument kulture zelo naprednega malega naroda, naj tu omežimo slovensko knjižico, v kateri se bavi Drago Mattanovic z osnovami elektrotehnike; naslov ji je »Elektrotehnika«, izšla pa je, bogato ilustrirana ter solidno in okusno opremljena, v založbi Jugoslovske knjižarne v Ljubljani, in »pada v zbirko poljudnih znanstvenih in gospodarskih spisov, imenovano »Kosmos«. Nikakor si ne prisojamo pravice, da bi ocenili delo pozitivno ali negativno — nedvomno ga je oceniti pozitivno —, zakaj daleč od strokovne naobrazbe in punci punci stojimo pred čudeži v službo človeka postavljene elektrike še vsak dan z istim nevernim začudenjem, s katerim so strmeli Indijanci v 16. stoletju v strelo in grom, ki ga je bruhala ognjena cev belcev, in pojmi, kakor odcepa obojka, vztrajnostno ravnanje, strešno stojalo, razmagnetiziranje, nam žal ne zvenijo nič razumljivejše kakor kitajščina. Morda vzbuja prav iz tega razloga naše posebno zanimanje delcu dodani slovensko-nemški in nemško-slovenski slovarček tujk, ki prinaša prvo elektrotehnično terminologijo v slovenščini, in ki ni zasebno delo avtorja, marveč je rasla iz sodelovanja nekaterih zadevnih institutov in organizacij. Različnost obeh jezikov, katerih eden se bohoti v sestavljenih besedah, dočim jih drugi komaj pozna, postaja očitna: Drehschaltvorrichtung se na priliko glasi: priprava za izpreminjanje števila obračev — in Kabelstationsendverschluss: kabelski oglavek za notranjo montažo.

Praški kvartet. Znani, v Ljubljani v 1920 ustanovljeni »Zikov kvartet« (od l. 1931 »Praški kvartet«) nam naznanja, da je na mesto dosedanjega primarja Richarda Zike, kateri je vstopil v službo praškega »Radiojournala«, prevzel funkcije primarja odlični umetnik, prof. Vilbald Schweyda, rojen 1894 v Mariboru. V tej sestavi se bo »Praški kvartet« v prihodnji sezoni predstavil tudi ljubljanskemu občinstvu.

Zdravnik o modernem plavanju

K otvoritvi mladinskega plavalnega tečaja na kopališču Ilirije

Z velikim uspehom je zaključila lani ljubljanska Ilirija svoje mladinske plavalne tečaje, pri katerih je izgubilo čez 300 ljudskošolskih otrok strah pred vodo in se v najkrajšem času naučilo plavanja. Nežni, bledi in plašni so se pojavili prve dni otroci na kopališču, vendar so se v 14 dneh toliko navžili solca in vodnosportne spretnosti, da je bil zdravstven, kakor tudi telesnovzgojen uspeh naravnost viden. Enake tečaje ima plavalna sekcija SK Ilirije tudi letos v načrtu in pričeli se bodo danes. Uprava kopališča je dovolila udeležencem tečaja znatno vstopnino 2 Din. Potki, ki ga bo vodil absolvent berlinske visoke šole za telesno kulturo g. Drago Ula, bo brezplačen in bo trajal 14 dni. Vršil se bo vsak dan ob 11. Prijave se sprejemajo pri kopališki blagajni.

Na Iliriji se bo poučeval v prvi vrsti novejši način plavanja, to je krawl. Ko so nemški šolniki razpravljali o tem, ali naj se uči mladina prsnega plavanja ali kralja, tedaj je berlinski mestni zdravnik dr. Franzmeyer opozoril javnost na povsem nove prednosti kralja. V naslednjem podajamo nekaj njegovih misli: »Vprašanje, ali naj se sprejme plavanje v šolski učni načrt kot obvezen predmet, je danes rešeno in nikdo ne dvomi več o tem, ali naj mladina plava ali ne. Vendar kako naj plava, o tem so mnenja različna. Prvi hočejo prsno plavanje, drugi se navdušujejo za krawl.

Ne nameravam posegati v borbo za ali proti, vendar hočem opozoriti na prednost kralja in sicer na stvar, na katero so polagali doslej le malo pažnje, ki pa je po mojem mišljenju merodajna:

Vsi vemo, da škoduje mladini priklenjenost na šolsko klop, da je posledica tega šolska skolioza. Pod šolsko skoliozo je mišljena lahka ukrivljenost hrbtenice v stran (skolioza), združena z okretom kroga lastne osi (torsion). To napako opazimo zlasti pri mišično slabih otrocih, ki so se navadili napačnega držanja telesa pri čitanju, pisanju, sedenju in pri nošenju šolske torbice. Skoliozi podležijo najpreje slabokrvni otroci, dalje oni, ki so prestali angleško bolezen, ali pa, ki žive v slabih higijenskih prilikah, ki uživajo slabo hrano.

Vzroki napačnemu držanju telesa so pogosto tudi duševni — slabotna volja, pomanjkanje energije. Zato ni čudno, da naletimo na skoliozo zlasti pri duševno manjvrednih otrocih, torej v razredih pomožne šole. V novejšem času posveča šola takim otrokom posebno skrb: oprosti jih šolske telovadbe, namesto te pa morajo posejati posebne ortopedične ure. Najvažnejšo vlogo v ortopedični telovadbi igrajo dr. Klappove plezalne vaje po tleh. Te vaje so posnemanje kretanja štirinožnih živali, njih učinek pa je v tem, da krepijo hrbtno muskulaturo in jo razmečajo ter sproščijo, obenem pa ravna hrbtenico, da postane voljna in pravilna.

Vendar imajo te vaje tudi slabo stran: otroci se plazijo po tleh in pri tem vdihujejo prah, ki je pri držanju po tleh neizogiben. Proti slabosti hrbtenice in njenim posledicam se je obneslo poleg Klappovih vaj tudi novo sredstvo, to je plavanje. Sam sem ustvil pri otrocih, ki so bili odrejeni za

ortopedične ure, da so dobili po rednih plavalnih vajah zopet ravno hrbtenico. Ta uspeh je bil vzrok, da so poskusili vpeljati v Nemčiji posebno ortopedično telovadbo — o uspehu iste pa nismo slišali ničesar.

Ce bi se poslužili namesto prsnega plavanja, ki je bilo v svrhu ortopedičnega učinka posebno komplicirano, raje priproste kralja, tedaj bi dosegli cilj po najkrajši in najsigurnejši poti.

Kravljanje je vendar neko Klappovo plazenje po vodi!

Hrbtenica je razbremenjena, hrbtino in prsno mišičevje deluje v polni meri; pri kralju je stalna menjava med naponom mišic in med sproščanjem, utrujenosti se ni bati — in k temu pride še ugodje kopeli. O vdihavanju prahu ni govora, kajti vodna gladina je čista. Kravljanje, ki ga moramo vaditi v prsni ali hrbtini legi, je zato učinkovitejše in koristnejše kot vsaka posebna telovadba! Zato mu pripada med telesnimi vajami v šoli odlično mesto.

Toliko o zdravstvenem učinku kralja; sportna korist pa je enako velika, zakaj krawl je najsmotnejši in najhitrejši način plavanja. Poznali in gojili so ga že stari Grki in tudi dandanes polagamo izpodriva vse druge načine plavanja.

★

Pri mednarodnem lakoatletskem mitingu v Berlinu, katerega so se udeležili Holanci, Nemci in Italijani, so bili doseženi naslednji rezultati: 100 m Berger (Holandska) 10,6 sek., 200 m Berger (Holandska) 22 sek., 400 m Imhof (Nemčija) 49,5 s., 1000 m Bochund (Nemčija) 2:32,8, štafeta 4 krat 100 m (Bochund, Nemčija) 42 sek., olimpijska štafeta: berlinski policaji 3:34,2, 110 m zapreke: Valle (Italija) 15,2, 400 m zapreke: Facelli (Italija) 54,6, skok v višino Gehmert (Nemč

Za mesec julij

se priporoča drobna knjižica

URA MOLITVE

v počaščenje sv. ran in predragocene krvi našega Gospoda Jez. Kristusa
Cena Din 4.—

Naroča se v Prodajalni H. Ničman, Ljubljana
Marijine družbe, častivci presv. Zakramenta, sežite po njej!

Starejšim osebam

revmatične bolečine

zagrenjujejo stare dni. Vsem, ki trpite na revmatizmu, protinu, zbadanju, išiasu, zobobolu, glavobolu, se priporoča masaža.

Za masažo je

ALGE

Masaža z Algo Vas krepi, osvežuje.

ALGA je za stare ljudi pravi blagoslov.

1 steklenica ALGE Din 14.—.

(Reg. br. 18.117/32)

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženski-
tovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali
oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri
naročitvi. — Pri oglasih reklamnega značaja se ra-
čuna enokolonska, 3 mm visoka petlitna vrstica po
Din 2:50. Za pismene odgovore glede malih oglasov
treba priložiti znamko.

Službodobne

Prvovrstna šivilja
moškega perila se išče.
Ponudbe na tv. I. Kette,
Ljubljana, Aleksandrova
cesta 3. (b)

Šiviljo
za na dom iščem za ta-
koj. Ponudbe na upravo
»Slovenca« pod »Samo-
stojna« št 7106. (b)

Zasluge

Zastopnike
za prodajo vsakovrstnih
knjiž iščem. Ponudbe pod
»Dobro zaslužek« 7100 na
upravo »Slovenca«. (z)

Vajenci

Vajenca
za mizarstvo obrt, prid-
nega in poštenega, takoj
sprejemem. Vsa oskrba v
hiši. — Josip Zupančič,
strojno mizarstvo, Prim-
skovo pri Kranju. (v)

Stanovanja

IŠČEJO:
Sobo
v centru, strogo separa-
no, iščem. Ponudbe pod
»Center« na upravo »Slo-
venca«. (c)

ODDAJO:
Opremljeno sobo
čisto in zračno, oddam s
1. julijem. Poizve se od
14 do 16 ure: Poljanski
nasip št. 10-11, desno
stopnišče — Požar. (c)

Stanovanje
2 manjši sobi in kuhinja,
oddam največ 2 osebam.
Zabjek 10. (c)

Posestva

Droben oglas v »Slovenca«
posestvo ti hitro prodaj;
če že ne z gotovim denarjem
pač kupca ti s knjižico da.

Parcelo
v bližini Maribora, na
solčni strani, lahko malo
na bregu, kupim. Ponud-
be je poslati pod »Soln-
ce« 7039 na upravo »Slo-
venca«. (p)

Hiša
z zelenjadinim in sadnim
vrtom v industriji, kraju,
poleg cerkve in kolodvo-
ra, naprodaj. Ponudbe na
upravo »Slovenca« pod
»Lep kraj«. (p)

Poizvedbe

Papiga
mala, sivo-modre barve,
je ušla. Kdor jo je ujel,
se vljudno naproša, da
jo vrne na Poljansko ce-
sto št. 15, V. stopnišče,
stan. 14 (mestna hiša). (e)

Kupimo

Bukova drva in oglje
kupi Uran Franc. Ljub-
ljana — Sv. Petra cesta
št. 24. (k)

Prodamo

Modna konfekcija!
Najboljši nakup! A. Pre-
sker. Ljubljana. Sv. Petra
cesta 14. (l)

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbiri v
vseh vrstah. za strojno
pletanje in ročna dela po
najnižjih cenah pri tvrdki
Karl Prelog. Ljubljana —
Židovska ul. in Stari trg.

Vse po 12 Din
damske flor nogavice,
damske rokavice, moške
nogavice in rokavice —
otroške nogavice po 3 D.
Nogavice »Bemberg«, dr.
z o. z. Ljubljana, Miklo-
šičeva cesta 14. (l)

Fotoaparat
film 4x6, zelo dober —
prodam za 200 Din. Idrij-
ska ulica 20. (l)

Obrt

Mlinarji!

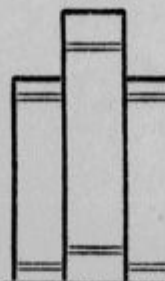
R. prosa, ajdo in ječmen
kupite najceneje pri
A. VOLK, LJUBLJANA
Veletrgovina žita in moka.
Resljeva cesta 24.

KNJIGARNA

J. Krajec nasl., Novo mesto

priporoča čast. gg. katehetom svojo bogato
izbiro prekrasnih podob za prvoobhajance.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ

K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Dr. Mihael Opekovi Cerkveni govori

katere je imel ob nedeljah in praznikih
v ljubljanski stolnici od leta 1921 do
1932, so sedaj s 24. zvezkom zaključeni.

(Govori so jedrnat in temeljiti, pri-
merni za vsako prižnico. Jezik izglajen,
slog prožen, tvarina aktualna, izražanje
preprosto, dokazi nazorni, zaključki
praktični in iskreni.)

Podroben seznam vseh govorov in cene
za posamezne zvezke je — brezplačno
— na razpolago pri založnici

Jugoslovanski knjigarni
v Ljubljani.

Potrži v globoki žalosti naznanjamo, da je naša preljuba
ženka, hčerka, sestra, svakinja in tetka

Hermína Gornik roj. Cegner

danes umrla na zagrebški kliniki po daljši, mukopolni bolezni,
v cvetu njene mladosti.

Pokojnico prepeljemo v Ljubljano; dan in ura pogreba bo
objavljena pozneje.

Ljubljana, dne 22. junija 1933.

Karlo, soprog; Josip Cegner, oče; rodbine Košir, Terčon
in Sevršek.

UPATE LI SE VPUSCATI V TAKVO SITUACIJO

kadar imate občutek, da so Vaši
zobje nezadostno negovani? Tudi
najsimpatičnejša pojava izgubi
mnogo, če ostavlja neprijeten vtis
nezadostno negovanih ust in zob

Za izpiranje ust »DIANA« fran-
cosko žganje.

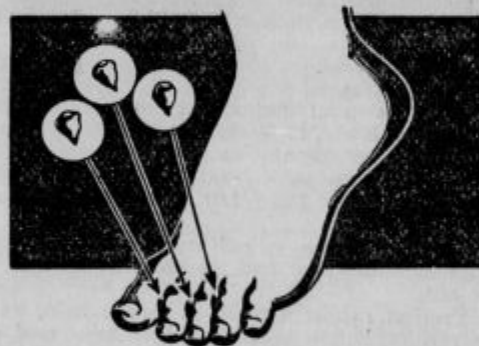
Brzotekoči polnojarmenik

(Vollgatter)

manjše dimenzije (60—80 cm širine)
se išče.

Ponudbe z navedbo cene, stanja in
fabrikata pod »Brzotekoči« na upravo
lista št. 7030.

KURJA OČESA IZGINEJO

Po mlečni kisikovi kopelji.

Ne režite nikdar kurjih oces. To je ne-
varno. Da se jih rešite brez bolečin in ne-
varnosti, dodajte vodi toliko Saltrat Rodella,
da bo dobila videz mleka. Ko pomočite
noge v to mlečno kopel, se kurja očesa
omehčajo v toliki meri, da jih lahko odstra-
nite brez bolečin s koreninami vred. Vsa
vnetja prenehajo in z lahkoto boste obuli
čevlje manjše številke ter ves dan hodili ali
pa tudi plesali. — Lekarnarji priporočajo
Saltrat Rodell ter ga prodajajo povsod po
neznatni ceni.

Samuel Lover:

RORY O'MORE

Irski ljudski roman.

XIV. poglavje.

Enega človeka greh je drugega človeka rešitev.

Drugo jutro ga je zbudilo strahovito bobnanje, pi-
skanje in trobentanje, parada in druge take vojaške reči.
Ko se je vse to končalo, so ga peljali iz stražnice k pol-
kovniku, v katerem je spoznal svojega znanca iz kleti
za premog.

Polkovnik je Roryja vprašal, kaj je počel na cesti
ob taki uri. Rory je povedal, da je tujec v tem mestu, in
da je šel, ker je bil semanj dan, z več fanti v gostilno
pit, a se je napil in zaspal. Ko se je zbudil, so bili v sobi
že drugi ljudje. Nastal je prepir in tisti ljudje so mu na-
mignili, naj gre.

»Kako so vam pa namignili?« ga je vprašal pol-
kovnik.

»Dol po stopnicah so me vrgli, dostojanstveni,« je
odgovoril Rory. Na te njegove besede se je vse zakro-
hotalo, česar je bil Rory vesel, ker je hotel svojega sod-
nika spraviti v dobro voljo.

»To pa je bil močen migljaj!« se je zasmejal pol-
kovnik.

»O, bil, bil, pa še kako! Ko sem se pobiral, sem
vedel, da je čas izginiti.«

»A dragi moj fant,« je dejal polkovnik, ki je opazil
Roryjevo krepko postavo in njegov neustrašen pogled,
dasi se je Rory trudil, da bi bil videti čim bolj nedolžen
in krotak; »ne zdiš se mi kakor tisti, ki sprejema tak
migljaj kar meni nič tebi nič.«

»Dostojanstveni, ponosen sem na to vaše priznanje

in res je, kar pravite; pa vendar, kaj sem hotel, eden
proti desetim? Ponujal sem se jim, da se spoprimem z
vsakim posebej, pa niso hoteli. Tako so me vrgli ven,
bil sem na cesti in nisem vedel, kam naj se obrnem,
kakor kokoš, ki jo spustiš sredi mesta na cesto, in tudi
ne, kje naj iščem prenočišča.«

»Tistega gostilničarja bom dal kaznovati, ker ima
ob taki uri odprto. Kje ima gostilno?«

»Tega pa res ne vem več,« je odgovoril Rory.

Polkovnik ga je pogledal, kakor da mu ne verjame.
Še trše je začel izpraševati Roryja, ki se je izmikal ka-
kor jegulja.

»Ti se zapletaš, dragi moj,« ga je prijel častnik.

»Ni čudo, dostojanstveni, ko sem pa bil ves čas
pijan,« si je izmišljal Rory.

»To ni nikakšen izgovor,« je nadaljeval polkovnik
s strogim glasom. »Zdi se mi, da si prebrisan ptič, in
da veš več, kakor se delaš. Zato te bom izročil podčast-
niku. — Tu, seržant, vzemite tega fanta k helebardam,
in bobnarji naj mu jih naštejejo pet in dvajset; morda
mu bo to osvežilo spomin.«

V Roryju je vzkipele. Tako ponižanje ga je tako za-
delo, da je najprvo zardel kakor rak, ki ga vržeš v vrelo
vodo, potem pa pobledel kakor zid.

»Ha,« je vzkliknil polkovnik, ki se mu je kar vi-
delo, kako uživa na bledoti Roryjevega obraza, ker je
misli, da je fant od strahu pobledel; »videli bomo, kaj
misliš o tem, kar ti bodo dali bobnarji!«

Na mah je Roryju njegova iznajdljivost prišla na po-
moč. Seveda bi najrajši postavil polkovnika predse tako
kakor je on njega in se znesel nad trinogom; a premagal
je svoj gnev, ki je v njem bolj in bolj naraščal in si
misli: »Bom pa z zvitostjo dosegel, česar z močjo ne
morem.« In kolikor mogoče hladnokrvno je rekel:

»Zal bi mi bilo, gospod, ko bi se seržant z menoj
toliko trudil. Ko bi bili tako dobri, da bi izpraznili sobo,
bi vam povedal nekaj, kar bi gotovo radi vedeli.«

»To lahko poveste pred vsemi,« ga je zavrnil pol-
kovnik.

»Prosim, dostojanstveni,« je dejal Rory, ki se je
zdaj že obvladal in se veselil, da bo krutost premagal z
zvitostjo; »prosim, dostojanstveni, to je nekaj, kar bi
vam ne bilo ljubo, ko bi vsak slišal.«

»Kako to, da ne? Ni je stvari, fant, o kateri bi lahko
ne vedel ves svet.«

»Seveda ne, dostojanstveni,« je Rory hlinil spošto-
vanje, »a vendar, verjemite mi, gospod, da bi bilo bolje,
ako bi o tem ne vedel drugi kakor vi sami.«

»Glejte torej, da bo soba prazna,« je ukazal pod-
častniku, »vi pa lahko ostanete, mr. Daw,« je rekel pra-
porščaku.

»Nihče kakor vi sami, če vam je drago, dostojan-
stveni,« je poudaril Rory.

Polkovnik je pomišljal. Šinilo mu je v glavo, ali ni
Rory morda izgubljen človek, ki ima pri sebi skrito
orožje in mu streže po življenju. Takoj pa se je spomnil,
da so ga v stražnici preiskali in da ni nikake nevarnosti
zanj. Ker je bilo v Roryjevih besedah nekaj, kar ga je
delalo vedno bolj radovednega, da se ni mogel več pre-
magati, je jetnikovi prošnji ugodil.

»Torej, kaj je tako skrivnega, kar mi hočete pove-
dati?« je povzel polkovnik, ko sta bila sama.

»Gospod,« je začel Rory, brisal z roko po mizi, pred
katero je stal, kakor da je v zadregi in kakor bi ga bilo
sram tega, kar hoče povedati. »Nerad govorim o tem
gospod, in prosim, odpustite mi, a...«

»Hitro, gospod, hitro,« je nestrpno in radovedno
silil vanj polkovnik, ki je začel Roryja vikati.